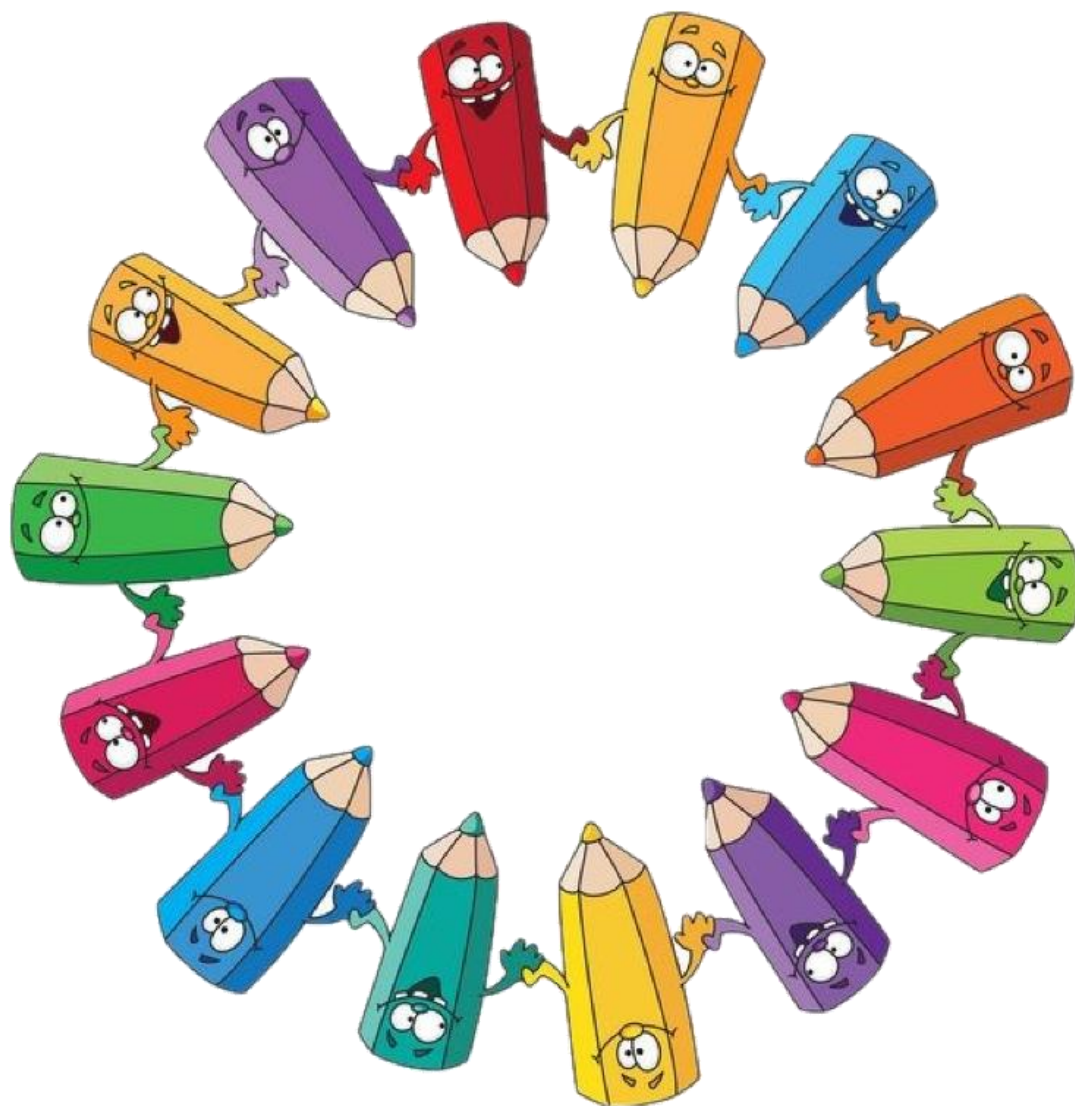


ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ



S PASTELKAMI TAM I ZPĚT POZNÁVÁME CELÝ SVĚT



Základní škola a mateřská škola Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6B, příspěvková organizace
Volgogradská 2600/6b, 700 30 Ostrava-Zábřeh, IČ: 70978328, tel.: 596 750 879, 770 139 281

Název školního vzdělávacího programu:

S PASTELKAMI TAM I ZPĚT POZNÁVÁME CELÝ SVĚT

Motivační název: “Dítě je nositelem možností. Každé v sobě nese semínko budoucnosti.”

(Carl Gustav Jung)

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy: Základní škola a mateřská škola Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6B, přísp. org.

Adresa mateřské školy: Výškovická 2609/120a, 700 30 Ostrava-Zábřeh (detašované pracoviště ZŠ a MŠ Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6B)

Ředitel školy: Mgr. Jana Jeřábková, MBA

Zástupce ředitele pro předškolní vzdělávání: Mgr. Kateřina Blahutková

Kontakt: sekretariat@skolavolgogradska.cz www.skolavolgogradska.cz

IČO: 70978328

RED-IZO: 600145093

Datová schránka: xxzmf9r

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Lydie Štulová

Název zřizovatele: Statutární město Ostrava, městský obvod Ostrava-Jih

Adresa zřizovatele: Úřad městského obvodu Ostrava-Jih, Horní 791/3, 70030 Ostrava-Hrabůvka

Číslo jednací:

Projednáno a schváleno školskou radou dne:

Platnost a účinnost dokumentu: od 1. 9. 2025

.....
ředitel školy

.....
razítko školy

OBSAH

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	2
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
2.1	Lokalita školy	7
2.2	Charakteristika budovy	7
2.3	Počet dětí a specifika tříd.....	7
3.	PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY	9
3.1	Popis pedagogického týmu.....	9
3.2	Profesní rozvoj pedagogů	9
4.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
4.1	Psychosociální podmínky	11
4.2	Spolupráce se zákonnými zástupci	11
4.3	Organizace vzdělávání.....	12
4.4	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
4.5	Kritéria přijímání dětí do mateřské školy	14
4.6	Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě.....	14
4.7	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	15
4.8	Životospráva	15
4.9	Věcné podmínky.....	16
4.10	Bezpečnostní podmínky	17
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	18
5.1	Vize školy.....	18
5.2	Cíl vzdělávacího programu.....	18
5.3	Profilace školy	18
5.4	Vzdělávací strategie.....	18
5.5	Proces diagnostikování a zajištění individualizace vzdělávání	19
5.6	Metody a formy práce.....	19
6.	KLÍČOVÉ KOMPETENCE.....	21
6.1	Klíčová kompetence k učení.....	21
6.1.1.	KKU-000-000-PV1-001	21
6.1.2.	KKU-000-000-PV1-002	21
6.1.3	KKU-000-000-PV1-003	22
6.1.4	KKU-000-000-PV1-004	22
6.2	Klíčová kompetence komunikační	22
6.2.1	KKO-000-000-PB1-001	23
6.2.2	KKO-000-000-PV1-002	23
6.2.3	KKO-000-000-PV1-003	24

6.2.4	KKO-000-000 PV1-004	24
6.2.5	KKO-000-000 PV1-005	24
6.3	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	25
6.3.1	KOB – 000-000-PV1-001	25
6.3.2	KOB – 000-000- PV1-002.....	25
6.3.3	KOB – 000-000- PV1-003.....	26
6.3.4	KOB – 000-000- PV1-004.....	26
6.3.5	KOB – 000-000- PV1-005.....	26
6.3.6	KOB – 000-000- PV1-006.....	27
6.4	Klíčová kompetence osobnostní a sociální.....	27
6.4.1	KPS-000-000-PV1-001	27
6.4.2	KPS-000-000-PV1-002	27
6.4.3	KPS-000-000-PV1-003	28
6.4.4	KPS-000-000-PV1-004	28
6.4.5	KPS-000-000-PV1-005	28
6.4.6	KPS-000-000-PV1-006	28
6.4.7	KPS-000-000-PV1-007	29
6.4.8	KPS-000-000-PV1-008	29
6.5	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní.....	29
6.5.1	KPR-000-000-PV1-001	29
6.5.2	KPR-000-000-PV1-002.....	30
6.5.3	KPR-000-000-PV1-003	30
6.5.4	KPR-000-000-PV1-004.....	30
6.5.5	KPR-000-000-PV1-005.....	30
6.5.6	KPR-000-000-PV1-006.....	31
6.5.7	KPR-000-000-PV1-007	31
6.5.8	KPR-000-000-PV1-008.....	31
6.5.9	KPR-000-000-PV1-009	31
6.6	Klíčová kompetence k řešení problémů	32
6.6.1	KRP-000-000-PV1-001	32
6.6.2	KRP-000-000-PV1-002.....	32
6.6.3	KRP-000-000-PV1-003	32
6.6.4	KRP-000-000-PV1-004.....	33
6.6.5	KRP-000-000-PV1-005.....	33
6.6.6	KRP-000-000-PV1-006.....	33
6.6.7	KRP-000-000-PV1-007	33
6.7	Klíčová kompetence kulturní.....	34

6.7.1	KKT-000-000-PV1-001.....	34
6.7.2	KKT-000-000-PV1-002.....	34
6.7.3	KKT-000-000-PV1-003.....	34
6.7.4	KKT-000-000-PV1-004.....	34
6.8	Klíčová kompetence digitální.....	34
6.8.1	KDI-000-000-PV1-001.....	35
6.8.2	KDI-000-000-PV1-002.....	35
6.8.3	KDI-000-000-PV1-003.....	35
7.	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI.....	36
7.1	Vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo.....	36
7.1.1	DYT-001-001.....	36
7.1.2	DYT-001-002.....	36
7.1.3	DYT-001-003.....	37
7.1.4	DYT-001-004.....	37
7.1.5	DYT-001-005.....	37
7.2	Vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika.....	38
7.2.1	Sebepojetí, autonomie a emoce.....	38
7.2.2	Myšlenkové operace a procesy.....	39
7.2.3	Představivost, fantazie, tvořivost.....	39
7.2.4	Jazyk a řeč.....	40
7.2.5	Předčtenářské dovednosti.....	40
7.2.6	Předmatematické představy.....	41
7.3	Vzdělávací oblast: Dítě, ten druhý a společnost.....	41
7.3.1	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti.....	42
7.3.2	Základy etikety a morální hodnoty.....	42
7.3.3	Svět lidí a kultury.....	43
7.3.4	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování.....	43
7.4	Vzdělávací oblast: Dítě a svět.....	44
7.4.1	Poznávání světa a přírody.....	44
7.4.2	Životní prostředí a jeho ochrana.....	45
7.4.3	Bezpečné chování.....	46
8.	ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI ROZVÍJENÉ V RÁMCI ŠVP.....	47
8.1	Čtenářská gramotnost.....	47
8.2	Matematická gramotnost.....	47
9.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	49
9.1	Integrovaný blok: Co je kolem nás.....	50
9.2	Integrovaný blok: Příroda.....	51

9.3	Integrovaný blok: Svět pohádek a příběhů	53
9.4	Integrovaný blok: Zdraví a já	55
9.5	Integrovaný blok: Oslavy a svátky	56
10.	EVALUACE.....	59
10.1	Cíl evaluace	59
10.2	Nástroje a metody hodnocení	59
10.3	Autoevaluace	59
10.3.1	Oblasti autoevaluace.....	60
10.3.2	Cíle autoevaluace pro dané období.....	60
10.3.3	Kritéria autoevaluace.....	60
10.3.4	Nástroje a metody sběru dat	60

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v panelové zástavbě sídliště v městské části Zábřeh. Blízkost stanic hromadné dopravy zaručuje snadnou dosažitelnost pro všechny rodiče a jejich děti. Lokalita zároveň nabízí blízkost přírody – v okolí školy se nachází slepá ramena řeky Odry, která slouží jako ideální prostředí pro procházky i environmentální výchovu dětí.

2.2 Charakteristika budovy

Naše mateřská škola, které se přezdívá „Pastelka“, sídlí v jednopatrové budově se čtyřmi samostatnými vstupy a má celkem pět prostorných tříd, z toho jednu dětskou skupinu. Budova je dvoupodlažní, s dobře rozvrženým a funkčním vnitřním uspořádáním, které zajišťuje přirozené propojení provozu a vzdělávání.

Ve 2. nadzemním podlaží se nacházejí tři třídy, dvě výdejny jídla, šatny dětí, šatny pro pedagogický personál spojené se školní knihovnou, sklad didaktického materiálu, kancelář zástupkyně ředitele pro předškolní vzdělávání a relaxační místnost pro pedagogy s IT vybavením a kávovarem pro všechny zaměstnance.

V 1. nadzemním podlaží jsou umístěny dvě třídy, šatny dětí, šatny pro pedagogický personál, sklad výtvarných pomůcek, šatna provozních zaměstnanců, sklad, zahradní místnost s vlastním sociálním zázemím, která slouží jako sklad hraček na zahradu, a sborovna s IT vybavením a kávovarem.

V suterénu se nachází školní kuchyně, sklad prádla – žehlárna, prádelna a také samostatná pracovna dětí, která slouží k individuální nebo skupinové práci s dětmi.

2.3 Počet dětí a specifika tříd

Jednotlivé třídy nesou názvy: „Motýlek“, „Kuřátko“, „Sovička“, „Beruška“. Každá z těchto tříd je heterogenní, což znamená, že jsou v nich děti různého věku, což podporuje přirozené vzory spolupráce a vzájemného učení. Tento model umožňuje dětem rozvíjet sociální dovednosti, učit se od sebe navzájem a podporuje rozmanité přístupy k učení, které odpovídají potřebám a schopnostem jednotlivců. Nejvyšší povolený počet dětí v MŠ je 112.

Mateřská škola pracuje v programu Začít spolu, který je zaměřen na individuální přístup k dětem a rozvoj jejich schopností v souladu s jejich potřebami a tempem. Třídy jsou uzpůsobeny práci v tomto programu a jsou vybaveny speciálními centry aktivit, která dětem umožňují rozmanité způsoby učení a rozvoje v různých oblastech – od poznávání přírody, rozvoje předčtenářských dovedností, přes matematiku až po dramatickou výchovu a tvořivost.

Centra aktivit ve třídách jsou vybavena interaktivními a didaktickými pomůckami, které podporují rozvoj dětí v různých oblastech – od motorických dovedností, po rozvoj kreativity a logického myšlení. Tento způsob práce umožňuje dětem aktivně se zapojovat do učení a podporuje jejich samostatnost a zodpovědnost. Prostor je přizpůsoben jak pro děti mladšího, tak staršího věku, což

umožňuje flexibilní a individuální přístup k jejich potřebám. Každá třída má vlastní hernu, sociální zařízení, hrací koutky a výdejnu jídla.

V jedné ze tříd je instalována interaktivní tabule, kterou učitelé při vzdělávání dětí aktivně využívají. Do budoucna bychom chtěli vybavit interaktivními tabulemi, dotykovými panely či tablety všechny třídy MŠ, což umožní dětem přístup k moderním technologiím a interaktivním formám výuky. Tato vize rozvoje školy je součástí širší koncepce, která zahrnuje také další vzdělávání pedagogů, modernizaci prostor a podporu digitální gramotnosti dětí.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají zajištěnu odpovídající podporu, a to buď přímo pedagogem s odbornou průpravou, nebo ve spolupráci se školským poradenským zařízením a dalšími odborníky. Pedagogové jsou vedeni k citlivé a vědomé inkluzi, která respektuje potřeby jednotlivce i skupiny.

Vybavení hračkami, pomůckami a materiály je kvalitní a neustále se doplňuje. Výtvary dětí zdobí interiér budovy, zejména šatny, a tyto výtvary jsou průběžně obměňovány, což dětem umožňuje vyjádřit svoji kreativitu a podíl na utváření jejich školního prostředí.

Budovu mateřské školy obklopuje rozlehlá školní zahrada, plná stromů a zeleně, která je neustále kultivována a rozšiřována o nové herní a přírodní prvky. Zahrada je vybavena lavičkami, průlezkami, lanovými centry a pískovišti. Slouží k rozvoji pohybových dovedností i relaxaci a spontánní hře. Významnou roli zde hraje také environmentální výchova – děti jsou vedeny k péči o přírodu a vnímají změny ročních období přímo v praxi.

MŠ úzce spolupracuje se ZŠ Volgogradská 6B. Při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů spolupracujeme se školním poradenským pracovištěm, pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem. Předškoláci navštěvují kroužek v budově základní školy a odbourávají tak obavy spojené s nástupem do školy, seznamují se s prostředím i pedagogy.

Při MŠ je zřízen také Klub rodičů při MŠ „Pastelka“ z. s., který poskytuje rodičům příležitost ke společným aktivitám a podpoře ve výchově a vzdělávání dětí. Zapojování rodičů do života školy je nedílnou součástí filozofie programu Začít spolu, který vnímá rodinu jako klíčového partnera ve vzdělávání dítěte.

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

3.1 Popis pedagogického týmu

Všichni pedagogičtí pracovníci školy splňují požadovanou odbornou kvalifikaci dle platné legislativy. Všechny učitelky jsou zároveň certifikovány pro práci v programu Začít spolu, což zajišťuje plnohodnotné a kvalifikované naplňování principů tohoto vzdělávacího přístupu v každodenní praxi. Pedagogický tým sdílí společnou filozofii vzdělávání, která staví dítě do aktivní role a klade důraz na spolupráci, individualizaci a otevřenou komunikaci s rodinami.

Pedagogický sbor pracuje jako tým na základě společně dohodnutých a pravidelně aktualizovaných pravidel, která vycházejí z hodnot důvěry, otevřenosti, respektu a sdílené odpovědnosti za vzdělávání dětí. Vedení školy podporuje sdílené vedení, a zapojuje učitele do plánování a rozhodování.

Organizace pedagogických služeb je nastavena tak, aby byla po celý den zajištěna kvalitní a individualizovaná péče o děti, a to včetně maximálního překrytí přímé pedagogické činnosti, zejména v klíčových časech dne. Tento model umožňuje efektivní spolupráci pedagogů, individualizaci přístupu i podporu dětí se specifickými potřebami.

Učitelé mají k dispozici učitelskou knihovnu, odborné publikace, metodické materiály, přístup k digitálním technologiím (PC, tiskárna, kopírka), tematicky zaměřené pomůcky a kabinet s didaktickým materiálem. Jsou podporováni v aktivním využívání moderních vzdělávacích trendů, digitálních nástrojů a v hledání inovativních forem učení.

3.2 Profesionální rozvoj pedagogů

Pedagogové i asistenti pedagoga si své odborné i osobnostní kompetence průběžně rozvíjejí prostřednictvím dalšího vzdělávání, samostudia, mentoringu, účasti na odborných seminářích, workshopech a vzdělávacích konferencích. Ve škole je nastavena kultura vzájemného učení, pedagogové se inspirují navzájem, poskytují si zpětnou vazbu, sdílejí příklady dobré praxe, nové poznatky jsou aktivně sdíleny a reflektovány na pedagogických radách, společných setkáních týmu či formou vzájemných hospitací a kolegiální podpory. Jsou vedeni k aktivní spolupráci nejen mezi sebou, ale také s odborníky z oblasti psychologie, speciální pedagogiky či logopedie. Důraz je také kladen na sebereflexi každého pedagoga jako klíčového prvku zvyšování kvality školy.

Vedení školy se soustředí na pedagogické vedení, poskytuje učitelům podporu v oblasti plánování, metodiky i rozvoje profesních kompetencí. Zaměstnanci jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, sdílení příkladů dobré praxe a k sebereflexi.

Všichni zaměstnanci mateřské školy jednají profesionálně a v souladu s etickým kodexem pracovníků školy. Svým přístupem jsou pozitivním vzorem pro děti, podporují jejich bezpečí, důvěru, samostatnost a zodpovědnost.

Řízení mateřské školy

Je vytvořen funkční a efektivní informační systém uvnitř školy i směrem k veřejnosti. Zaměstnanci jsou pravidelně informováni prostřednictvím pedagogických a provozních porad, tzv. desetiminutovek, elektronických zpráv a osobní komunikace, v naléhavých případech také prostřednictvím nástěnek ve sborovně.

Škola je řízena v souladu se zásadami moderního leadershipu, kde je klíčová spoluúčast, profesní důvěra, otevřenost změně a schopnost společného směřování k vizi kvalitního předškolního vzdělávání. Plánování pedagogické práce a chodu školy vychází z průběžné analýzy potřeb dětí, reflexe vzdělávací praxe, evaluace výsledků a zpětné vazby od všech zúčastněných stran – zaměstnanců, rodičů i samotných dětí. Vzdělávací program školy je zpracováván a aktualizován společně celým pedagogickým týmem a reaguje na aktuální potřeby, trendy ve vzdělávání i konkrétní podmínky školy.

Povinnosti, pravomoce a kompetence všech pracovníků školy jsou jasně definovány a srozumitelně komunikovány. Řízení probíhá v duchu otevřeného, respektujícího a partnerského přístupu, který podporuje zdravé pracovní klima, důvěru, toleranci a sdílení odpovědnosti za chod školy.

Všichni pedagogové se podílejí na řízení školy prostřednictvím společného plánování, evaluace a reflexe vzdělávacího procesu. Vedení školy podporuje distribuované vedení – do řízení jsou zapojováni zaměstnanci podle jejich odbornosti, zkušeností a zájmu. Pedagogický sbor funguje jako tým, který spolupracuje na naplňování vzdělávací vize školy a aktivně se podílí na jejím rozvoji.

Škola usiluje o transparentní a participativní řízení, které zahrnuje také rodiče a další partnery školy, zejména prostřednictvím spolupráce s Klubem rodičů. Podněty rodičů jsou vnímány jako důležitý zdroj pro další zlepšování kvality školy.

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Psychosociální podmínky

Veškeré dění v mateřské škole směřuje k tomu, aby se všechny děti cítily bezpečně, jistě, přijímané a respektované. Všichni zaměstnanci školy cíleně vytvářejí prostředí podporující pohodu, důvěru a pocit sounáležitosti. Každé dítě má ve třídě i přilehlých prostorách své místo, kde se cítí komfortně a může se svobodně a bezpečně rozvíjet.

Pro nově příchozí děti zajišťujeme adaptační režim, který je nastaven individuálně dle potřeb dítěte i rodiny. Rodičům je umožněn vstup do třídy, čímž podporujeme pozvolný přechod dítěte do nového prostředí a budujeme vztah důvěry mezi rodinou a školou.

Pedagogové i ostatní pracovníci mateřské školy respektují individuální tempo a potřeby každého dítěte, aktivně na ně reagují a podporují je v jejich naplňování. Děti nejsou přetěžovány, chvat a stres jsou z prostředí školy cíleně vylučovány.

Všichni mají v mateřské škole rovné podmínky, příležitosti a práva. Rozmanitost dětí vnímáme jako přínos a podporujeme inkluzivní prostředí bez předsudků a diskriminace.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována v rámci jasně stanovených a srozumitelných pravidel, která chrání bezpečí, pohodu a zdravé mezilidské vztahy. Děti se podílejí na vytváření pravidel soužití, učí se je chápat, přijímat a spoluutvářet tak demokratické klima třídy.

V denním režimu usilujeme o vyvážený poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi, respektujeme potřebu hry a pohybu. Využíváme pestré metody a formy práce, které podporují aktivní učení dětí, jejich zájem a vlastní iniciativu.

Péče o děti je vedena v duchu respektující komunikace a partnerského přístupu. Děti jsou aktivními a kompetentními aktéry svého učení, pedagogové jim poskytují srozumitelné a povzbuzující vedení. Místo hodnotících a negativních komentářů se zaměřujeme na pozitivní zpětnou vazbu, oceňování konkrétních snah a pokroků dítěte. Podporujeme samostatnost, sebedůvěru, odvahu zkoušet nové věci a vytváříme prostor pro autentický prožitek z učení.

Záměrně rozvíjíme sociální a emoční kompetence dětí, jako jsou ohleduplnost, empatie, respekt k druhému, schopnost spolupracovat a zvládání konfliktů. Pravidla soužití ve třídě jsou formulována pozitivně a jsou dětem srozumitelná. Vedeme děti k vytváření funkčního a přátelského kolektivu, kde se každý cítí přijímaný.

Pedagogové se aktivně věnují vztahové rovině mezi dětmi, pozorují sociální dynamiku ve třídě a nenásilně podporují rozvoj prosociálního chování. V rámci běžných situací i cílených aktivit předcházejí nežádoucím jevům, jako je šikana, a posilují zdravé sociální klima třídy.

Věříme, že pouze v prostředí, kde se dobře cítí děti i dospělí, může docházet k plnohodnotnému a radostnému učení.

4.2 Spolupráce se zákonnými zástupci

V naší mateřské škole vnímáme rodiče jako rovnocenné partnery ve vzdělávacím procesu. Na základě principů programu Začít spolu klademe důraz na budování partnerských vztahů, které jsou postaveny na vzájemné důvěře, vstřícnosti, porozumění, respektu a ochotě spolupracovat.

Pedagogové se snaží porozumět individuálním potřebám dětí i jejich rodin. Komunikace s rodiči je otevřená, respektující a probíhá pravidelně. Zaměřujeme se na vzájemné sladění přístupů ve výchově a vzdělávání, přičemž podporujeme rodiče v aktivní účasti na životě školky.

Možnosti zapojení rodičů

- Rodiče mají možnost vstupovat do tříd, účastnit se každodenních činností, společných projektů i komunitních kruhů.
- Jsou zváni k účasti na třídních schůzkách, individuálních konzultacích, workshopech, společných akcích i slavnostech.
- Pokud projeví zájem, mohou se podílet na plánování programu, realizaci center aktivit nebo na organizaci školních akcí.
- Vítáme také jejich profesní či zájmové zapojení, například formou tematických besed nebo ukázek činností v rámci propojení školky s reálným světem.

Komunikace s rodiči probíhá prostřednictvím třídních schůzek, osobních rozhovorů, nástěnek, pravidelných newsletterů, aktivním využíváním online systému mateřské školy. Škola aktivně využívá i další komunikační kanály (web, e-mail), aby byli rodiče dostatečně a srozumitelně informováni o dění v mateřské škole, chystaných aktivitách a vzdělávacích cílech.

Pedagogové pravidelně sdělují rodičům informace o vývoji a pokroku jejich dítěte, domlouvají se na společném postupu v případě potřebné podpory. Každé dítě vnímáme jako součást širšího rodinného systému, se kterým aktivně a citlivě spolupracujeme.

Ochrana soukromí a důvěra

Zaměstnanci mateřské školy zachovávají diskrétnost, chrání soukromí dětí i jejich rodin a jednají vždy s taktem a respektem. Do soukromí rodiny nezasahují, ale jsou připraveni nabídnout pomoc a podporu v souladu s potřebami rodičů a v duchu respektující komunikace.

Cílem spolupráce s rodiči je vytvořit pro dítě prostředí, ve kterém se bude cítit bezpečně a kde bude moci naplno rozvíjet svůj potenciál – doma i ve školce.

4.3 Organizace vzdělávání

Denní režim v naší mateřské škole je pružný a otevřený, přizpůsobuje se aktuálním potřebám a možnostem dětí, jejich nápadům, iniciativě i konkrétní situaci v daný den. Jeho organizace vychází z principů programu Začít spolu, který klade důraz na aktivní roli dítěte ve vlastním učení a umožňuje flexibilní reagování na změny v rytmu dne i zájmech skupiny.

Pedagogové plánují činnosti s ohledem na vývojovou úroveň, vzdělávací potřeby a zájmy dětí, přičemž v maximální možné míře respektují jejich tempo a individualitu. Vycházejí z každodenního pozorování, naslouchání a reflexe potřeb dětí. Vzdělávání se tak přirozeně odehrává ve všech situacích během dne, nikoliv pouze ve vymezeném čase.

Dětem je v průběhu dne poskytován prostor pro individuální, skupinové i komunitní činnosti. Ve třídách jsou vytvořena centra aktivit, v nichž si děti samy volí, co, s kým a jak dlouho budou dělat. Každé centrum nabízí podnětné prostředí podporující objevování, zkoumání, spolupráci i samostatné řešení problémů.

Spontánní hra má v denním režimu pevné místo. Děti mají dostatek času pro její rozvíjení i dokončení. Pokud potřebují, mohou se z aktuálních činností samy odpojit a uchýlit se do klidového koutku, kde

získají čas pro zklidnění, sebereflexi nebo odpočinek. Je důsledně dbáno na ochranu osobního prostoru a soukromí dětí.

Po obědě je dětem nabídnuta možnost odpočinku v klidném prostředí přizpůsobená jejich individuálním potřebám. Děti, které již pravidelný spánek nepotřebují, mohou využít nabídky tichých, relaxačních nebo tvořivých aktivit.

Každodenně zajišťujeme dostatek pohybových aktivit v různých formách – ranní zdravotní cvičení, pohybové chvílky, hry venku, hudebně-pohybové činnosti i záměrně vedené didaktické pohybové aktivity. Děti se volně pohybují nejen venku, ale také v interiéru školy – pohyb je chápán jako přirozená potřeba dítěte a prostředek učení.

Vzdělávání probíhá přirozeně v reálných situacích a celodenním kontaktu s dětmi. Společně s dětmi plánujeme, reflektujeme a hodnotíme. Didakticky cílené činnosti jsou součástí dne, mají konkrétní vzdělávací záměr a jsou vedeny tak, aby byly pro děti smysluplné, založené na prožitku, činnosti a spolupráci. Omezujeme předávání hotových poznatků, upřednostňujeme interaktivní, zážitkové a situační učení s aktivní účastí dítěte.

Veškeré činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti a spolupráce. Pedagogové podporují kritické myšlení, řešení problémů a využívání přirozené zvědavosti dětí jako motoru učení.

Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření dětem se speciálními vzdělávacími potřebami dle aktuálně platné legislativy. Individuální přístup zohledňuje jejich možnosti a potřeby, a to ve spolupráci s odborníky i rodinou dítěte. Zároveň věnujeme pozornost podpoře nadaných dětí, které mají možnost rozvíjet své schopnosti v rámci obohacujícího vzdělávacího prostředí a náročnějších podnětů přiměřených jejich úrovni.

Pro děti-cizince v posledním ročníku předškolního vzdělávání zajišťujeme bezplatnou jazykovou přípravu zaměřenou na rozvoj porozumění a vyjadřovacích schopností v českém jazyce.

Organizace pedagogické práce umožňuje ve vybraných částech dne překrývání přímé pedagogické činnosti dvou učitelů ve třídě, což přispívá k plynulosti činností, individuálnímu přístupu a bezpečnému prostředí pro děti.

Spojování tříd je minimalizováno a probíhá pouze v nezbytně nutných případech (např. z provozních či epidemiologických důvodů). I při těchto situacích dbáme na zachování hygienických standardů – děti používají svůj vlastní spací vak, jednorázové ručníky, mají označené osobní pomůcky.

Dle potřeb rodiny je možné přivádět a vyzvedávat dítě kdykoli v průběhu dne, po předchozí domluvě s pedagogem, aby bylo zachováno klima klidu a plynulosti v režimu třídy.

4.4 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Tyto podmínky stanovuje školský zákon a další závazné dokumenty dle platné legislativy.

Pedagogové spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, a tak mu pomoci dosáhnout co největší samostatnosti. Podle toho volí vhodné vzdělávací metody, prostředky i přístupy.

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná

opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit s doporučením školského poradenského zařízení. Pro dítě s přiznaným podpůrným opatřením od druhého stupně zpracovává škola individuální vzdělávací plán (IVP).

Pedagogové uplatňují speciální metody, postupy a formy práce na základě lékařského a speciálního pedagogického zařízení, respektují zvláštnosti dítěte a jeho možnosti, maximálně usilují o uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností. Dětem z odlišného jazykového prostředí věnují pedagogové zvláštní pozornost, aby si osvojily český jazyk.

Při činnostech s dítětem pedagogové používají potřebné didaktické, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky a didaktické materiály. V případě potřeby MŠ využívá služeb asistenta pedagoga, nebo snížení počtu dětí ve třídě.

Harmonogram dne

6:00 – 8:15	Příchod dětí, spontánní činnosti, pohybová chvílka,
8:15 – 8:50	Průběžná svačina
8:50 – 9:00	Osobní hygiena
9:00 – 9:50	Ranní kruh, centra aktivit a sebehodnotící kruh
9:50 – 11:30	Hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena před obědem
11:30 – 12:15	Oběd a příprava na odpočinek
12:15 – 14:00	Odpočinek a klidové aktivity
14:00 – 14:30	Adaptace po odpoledním odpočinku, hygiena, odpolední svačina
14:30 – 15:00	Řízená činnost zaměřená na aktuální téma, nebo dle aktuálního zájmu dětí
15:00 – 17:00	Spontánní činnosti, odchod dětí domů (možný již po svačině od 14. 30)

4.5 Kritéria přijímání dětí do mateřské školy

Děti jsou přijímány do mateřské školy na základě žádosti zákonných zástupců. Zápis do MŠ probíhá v měsíci květnu, termín je zveřejněn na webových stránkách školy, ve vitríně před budovou mateřské školy a na informačním portále města Ostrava, kde je také k dispozici přihláška k předškolnímu vzdělávání. O přijetí dítěte rozhoduje ředitel školy podle daných kritérií. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole jsou zveřejněna před zápisem do MŠ na nástěnce u hlavního vchodu MŠ a aktualizována na webových stránkách školy.

4.6 Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě

Souběžné působení dvou učitelů v jedné třídě je zpravidla zajištěno od 9:15 do 12:30 hodin, pokud je to možné, tak i déle.

Během školního roku se děti účastní různých kulturních a společenských akcí, výletů a exkurzí. Všechny tyto aktivity jsou plánovány tak, aby děti obohatily a doplnily vzdělávání v mateřské škole o další aktivity, cíle a záměry.

Denní řád mateřské školy je dostatečně flexibilní, aby v případě potřeby umožnil reagovat na změny a aktuální potřeby.

Nadstandardní a další aktivity jsou organizovány v odpoledních hodinách, nenarušují průběh vzdělávání dle ŠVP, avšak nejsou jeho plnohodnotnou součástí, proto bývají zpravidla zpoplatněny a nejsou povinné.

K dítěti přistupujeme individuálně, skupinově i frontálně, dle aktuálních potřeb. Dbá se i na možnou potřebu úplného soukromí.

Mateřská škola má udělenou výjimku v počtu dětí ve všech pěti třídách (do max. počtu 28 dětí).

4.7 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti dětí mladších tří let. Jedná se především o vybavení dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti, způsob ukládání a přístupnost hraček a pomůcek, dostatečný prostor pro volný pohyb dětí, dostatek emoční podpory, individuální potřebu odpočinku, porozumění při adaptačních problémech dětí, uplatňování laskavého a důsledného přístupu učitele a zvýšenou potřebu individuální péče.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, dostatečný odpočinek, dostatek času na stravování).

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu jistoty a bezpečí. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Pedagog uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, vytváří pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte a vědomí vlastní osobnosti.

4.8 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava třikrát denně. Strava odpovídá zásadám zdravého stravování, dbá se na vhodnou skladbu jídelníčku, používá se šetrná technologie přípravy pokrmů a nápojů. Na jídelníčku jsou přehledně zveřejňovány informace o obsažených alergenech. Strava je připravována ve školní jídelně a ve školce je zajištěn výdej stravy u každé třídy.

Dopolední svačina je organizována formou tzv. "průběžné svačiny", a to v časovém rozmezí od 8:15 do 9:00. Děti mají možnost si samostatně a dle vlastní potřeby dojít ke stolu určenému pro svačinu a najíst se v době, která jim nejlépe vyhovuje. Tímto způsobem je zajištěno, že žádné dítě nestrádá, a zároveň je podpořena samostatnost, svobodné rozhodování a zodpovědnost za vlastní potřeby. Současně však dospělý dohled ve třídě zabezpečuje, aby si na svačinku vzpomnělo každé dítě.

Děti mají po celý den k dispozici pití ve vlastním hrníčku, který je potravinářsky certifikovaný a označený značkou dítěte. Hrníčky jsou umístěny tak, aby na ně děti dosáhly a mohly se kdykoli samostatně napít, čímž je zajištěn dostatečný pitný režim během celého pobytu v MŠ.

Děti jsou ke konzumaci jídla přirozeně motivovány, nikdy však nejsou do jídla nuceny.

Respektujeme individuální potřeby dětí, které se odvíjejí od jejich aktuálního zdravotního stavu, tělesné aktivity i věkových a vývojových zvláštností. Dětem, které zvládají sebeobsahu, je umožněno používat příbor. Na jídlo mají děti dostatek času, nejsou stresovány spěchem.

Denní režim je pravidelný, ale zároveň flexibilní, aby bylo možné organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit aktuálním potřebám dětí i konkrétní situaci ve třídě.

Děti tráví každý den dostatek času venku – s ohledem na počasí a kvalitu ovzduší. Mají dostatečný prostor pro volný pohyb jak na zahradě, tak v interiéru školy.

Je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku. Dětem s nižší potřebou spánku jsou během odpoledního klidu nabízeny zájmové a klidové činnosti přímo ve třídě.

Pedagogové svým chováním a přístupem podporují zásady zdravého životního stylu a jsou pro děti pozitivním vzorem v oblasti péče o zdraví, stravování i pohybu.

4.9 Věcné podmínky

Mateřská škola má čtyři třídy s celodenním provozem. Všechny třídy jsou organizovány formou center aktivit, které podporují samostatnost, zodpovědnost a rozvoj dětí v duchu vzdělávacího programu Začít spolu. Každá třída má vlastní šatnu, sociální zařízení a kuchyňku pro výdej jídel.

Prostorové uspořádání tříd je přizpůsobeno potřebám dětí a principům programu. Třídy jsou členěny do center aktivit (např. centrum domácnosti, ateliér, dílna, knihy a písma, manipulační hry, kostky, pokusy a objevy, dramatika apod.), které jsou vybaveny odpovídajícím materiálem a umožňují volbu činnosti dle zájmu dítěte. Každé centrum má jasně vymezený prostor, dostupné pomůcky a pravidla využívání.

V každé třídě je také místo pro společná setkávání (komunitní kruh) a prostor určený k relaxaci a pohybovým aktivitám. Podlaha je kombinovaná – v pracovních centrech je položeno linoleum, v odpočinkových a herních částech koberec. Součástí tříd je také „pokojíček dramaturgie“ s kuchyňkou a obchodem, nejčastěji využívaný pro námětové hry.

Třídy jsou vybaveny odpovídajícím počtem dětských stolů, židliček a úložných prostor. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, vybavení pro odpočinek i hygienické zařízení odpovídají antropometrickým požadavkům, jsou bezpečné, zdravotně nezávadné a esteticky sladěné. Všechny hračky, pomůcky, náčiní a materiály jsou přizpůsobeny věku dětí, průběžně obnovovány a umístěny tak, aby byly dětem přístupné a podporovaly jejich samostatnost.

Ve třídě Sovička je nainstalována interaktivní tabule, kterou mohou po domluvě využívat i děti z ostatních tříd.

Děti se podílejí na výzdobě školy – jejich výtvarné práce jsou umístěny na přístupných místech a slouží k výzdobě interiéru. Práce jsou prezentovány tak, aby si je mohly prohlédnout i rodiče.

Další provozní zázemí

V oknech jsou žaluzie umožňující zastínění. Příkrývky mají protialergické výplně. Matrace na spaní izolují chlad od podlahy.

Praní prádla probíhá v samostatné prádelně. Čisté prádlo se skladuje v uzavřených boxech. Ručníky se mění 1× týdně, lůžkoviny každé 3 týdny nebo dle potřeby.

Bezpečnost a údržba: Zahradní a tělocvičné nářadí prochází každoroční revizí autorizovanou firmou. Pravidelné kontroly při každodenním používání provádějí učitelky. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy podle platné legislativy.

4.10 Bezpečnostní podmínky

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu práce s dětmi učitelé školy, a to od doby převzetí dítěte od jejich zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby jeho předání zákonnému zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě.

Učitel odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše dvaceti dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých z běžných tříd a deseti dětí se zdravotním postižením. Bezpečnost dětí při pobytu venku je v našich podmínkách zajištěna překrýváním služeb učitelů tak, aby vždy byly oba učitelé s dětmi venku, nebo se děti rozdělují do skupin.

Zástupkyně pro MŠ určuje při vyšším počtu dětí nebo při specifických činnostech (plavání, výlety apod.) nebo při pobytu v prostředí náročném na bezpečnost dětí dalšího učitele nebo další zletilou osobu v pracovněprávním vztahu k mateřské škole, způsobilou k právním úkonům zajišťující bezpečnost dětí (nejčastěji paní školnice a paní uklízečka).

Zabezpečení budovy je ošetřeno nainstalováním zabezpečovacího systému, elektronické otevírání dveří), vchody jsou uzavřeny a ve vymezeném čase uzamčeny. Každý příchozí si otvírá dveře pomocí kódu. V zájmu zajištění bezpečnosti nikdo nepouští do budovy jiné osoby. Budova mateřské školy je zamykána, a to vždy v době od 8.15 do 12.15 hodin, po vydání obědů se zamyká od 12.30 do 14.30 hodin. Kdokoliv přijde do mateřské školy v tomto časovém rozmezí, musí použít zvonku a vyčkat příchodu personálu.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Vize školy

Naší vizí je vytvářet respektující a podnětné prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, přijímané a motivované k učení. Vycházíme z filozofie programu Začít spolu, který staví na aktivní roli dítěte, individuálním přístupu a spolupráci s rodinou. Naše školka je místem, kde děti získávají sebevědomí, rozvíjejí své schopnosti a učí se žít a spolupracovat s ostatními v atmosféře důvěry a porozumění. Chceme, aby děti od nás odcházely s radostí z objevování, s důvěrou ve vlastní schopnosti a respektem k sobě i druhým.

5.2 Cíl vzdělávacího programu

Cílem vzdělávacího programu je podporovat celostní rozvoj osobnosti dítěte v jeho přirozeném tempu a v souladu s jeho individuálními potřebami. Zaměřujeme se na rozvoj klíčových kompetencí, tvořivosti, samostatnosti, kritického myšlení, sociálních dovedností a zdravého vztahu k okolnímu světu. Výchova a vzdělávání probíhá přirozeně během celého dne v kontextu reálných situací, přičemž klademe důraz na smysluplnost, prožitek a aktivní zapojení dítěte.

5.3 Profilace školy

Mateřská škola „Pastelka“ pracuje podle programu Začít spolu. Ten podporuje partnerský přístup k dětem i rodičům, umožňuje práci v centrech aktivit, učení hrou, projektovou výuku a důraz na volbu dítěte. Každá třída je heterogenní, což podporuje vzájemné učení napříč věkem. Výchovně-vzdělávací činnost je doplněna environmentální výchovou díky blízkosti přírodních lokalit, spoluprací se základní školou i komunitními aktivitami ve spolupráci s Klubem rodičů.

Součástí profilace je také záměrné začleňování digitálních technologií do vzdělávání — jedna třída již využívá interaktivní tabuli, další rozvoj škola směřuje k vybavení všech tříd moderními digitálními nástroji.

5.4 Vzdělávací strategie

- Práce v centrech aktivit - děti si volí činnost, partnery i délku aktivity, čímž se podporuje samostatnost a zodpovědnost.
- Prožitkové a situační učení - učení je propojeno s realitou, je smysluplné a přirozeně vychází ze zájmů dětí.
- Spolupráce a komunitní kruh - každodenní sdílení podporuje rozvoj jazykových a sociálních kompetencí.
- Reflexe a plánování s dětmi - děti se učí přemýšlet o svém učení a podílet se na jeho plánování.
- Individuální přístup - respektujeme osobní tempo a potřeby dětí, včetně dětí se SVP, nadaných a cizinců.
- Zapojení rodiny - rodiče jsou partnery ve vzdělávání, zapojují se do dění školky.

- Podpora přirozené zvědavosti a tvořivosti – důraz na hru, experiment, řešení problémů a vlastní objevování.
- Podpora přírodovědné gramotnosti prostřednictvím environmentální výchovy.

5.5 Proces diagnostikování a zajištění individualizace vzdělávání

Pedagogové systematicky děti pozorují, vedou si záznamy a provádějí diagnostiku vývoje každého dítěte. Diagnostické nástroje slouží ke:

- sledování individuálního pokroku dítěte
- včasné identifikaci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádným nadáním,
- plánování podpory, přizpůsobení prostředí a vzdělávací nabídky
- informování rodičů, jejich úzké spolupráci a vedení pravidelného dialogu.

Využíváme také diagnostické rozhovory a portfolio dětí, které zachycuje jejich vývoj a pokrok v čase. Děti se podílejí na hodnocení vlastního učení formou jednoduché sebereflexe (např. v komunitním kruhu).

Veškerá zjištění vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrná a jsou využívána při komunikaci se zákonnými zástupci, případně pro přípravu zprávy pro odborná pracoviště (PPP, SPC, SPU).

5.6 Metody a formy práce

Při volbě metod a forem práce vycházíme z fyziologických, kognitivních, sociálních a emocionálních potřeb předškolních dětí. Vzdělávání je v mateřské škole uspořádáno tak, aby bylo nezbytnou součástí přípravy na povinné vzdělávání v základní škole. Poskytujeme dětem vhodné edukační, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitel s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a kooperativním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Učení přizpůsobujeme vývojovým, individuálním, poznávacím a sociálním potřebám dětí.

Podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcujeme radost z učení, jejich zájem poznávat nové věci a nové dovednosti. Dále využíváme spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Poskytujeme dětem vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné. Uplatňujeme individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání.

Nejde o to, abychom jen naplňovali dětskou mysl, ale v první řadě probouzeli v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat, i odvahu dokázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

Povinné předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je povinné pro děti v posledním roce před nástupem do ZŠ (tzn. pro děti, které dosáhly do 31. 8. pěti let, od počátku školního roku). Dle platné legislativy.

Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové mateřské škole, pokud se zákonný zástupce nerozhodl pro jinou mateřskou školu nebo pro individuální vzdělávání dítěte.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech od 8:15 do 12:15 hodin.

Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do mateřské školy. Zanedbá-li zákonný zástupce svou povinnost přihlásit své dítě k předškolnímu vzdělávání, dopouští se dle platné legislativy přestupku, za který může být sankcionován pokutou. Při dlouhodobějším zanedbání předškolní docházky se může jednat o trestný čin, který řeší Policie ČR.

6. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Školní vzdělávací program klade důraz na rozvoj všech kompetencí uvedených v RVP PV. Na konci předškolního období dítě naplňuje tyto klíčové kompetence:

6.1 Klíčová kompetence k učení

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje své pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

Mateřská škola vytváří podnětné, bezpečné a respektující prostředí, ve kterém je dítě motivováno k vlastnímu objevování, experimentování a zkoumání. Pedagogové záměrně využívají situace, které vedou děti k aktivnímu přemýšlení, hledání souvislostí, kladení otázek a hledání odpovědí. Dětem je poskytován dostatek prostoru pro vlastní iniciativu, rozhodování a hodnocení vlastního pokroku.

Dítě je vedeno k tomu, aby si všímalo výsledků své činnosti, zkoušelo různé způsoby řešení a dokázalo reflektovat, co se mu daří a co může zlepšit. Pedagog podporuje u dětí sebedůvěru a pozitivní vztah k učení tím, že oceňuje úsilí, proces a pokrok – nikoliv pouze výsledek.

Rozvoj této kompetence se opírá o každodenní činnosti, hru, prožitky a zkušenosti dítěte. Vzdělávací nabídka zohledňuje individuální potřeby a možnosti každého dítěte a rozvíjí jeho schopnost učit se s chutí, samostatně i ve spolupráci s ostatními.

6.1.1. KKU-000-000-PV1-001

Při učení využívá strategie pokusu a omylu

Dítě je povzbuzováno k objevování bez obavy z chyb. Pedagogové podporují dětskou zvědavost tím, že oceňují proces hledání řešení více než bezchybný výkon. Dětem je nabízena možnost zkoušet různé cesty, experimentovat a hledat alternativy.

Chyba je vnímána jako přirozená součást učení – děti se učí ji rozpoznat, přijmout a pracovat s ní. Pedagog děti provází procesem sebereflexe tak, aby si dítě mohlo uvědomit, co se mu povedlo, co ne a proč, a aby případně samo navrhlo, jak postup změnit. Zároveň má dítě možnost setkat se s tím, že ne každá chyba musí být „opravena“ – někdy vede k novému, hodnotnému řešení.

Takto podpořený přístup rozvíjí u dítěte vytrvalost, tvořivost i schopnost samostatně hodnotit své učení a nebát se selhání jako přirozené součásti cesty.

6.1.2. KKU-000-000-PV1-002

Záměrně se soustředí na činnost a udrží svou pozornost

Mateřská škola nabízí takové činnosti a prostředí, které umožňují u dítěte vzbudit zájem a ponořit se do aktivity, soustředit se dle svých individuálních možností. Pedagogové přistupují citlivě k potřebám jednotlivých dětí a podporují je v postupném rozvíjení schopnosti udržet pozornost – jak v řízených, tak ve spontánních činnostech.

Dítě má možnost volby, pracuje v prostředí bez nadměrného rušení a je vedeno k tomu, aby dokončilo započatou činnost nebo v ní pokračovalo po přerušení. Pedagog motivuje dítě vhodnou mírou podpory, vychází z jeho zájmů a dává mu prostor pro hlubší ponoření do hry, tvoření či řešení problémových situací.

Schopnost soustředění je rozvíjena také prostřednictvím rituálů, přehledného denního režimu a aktivit, které dítě vtahují a dávají mu smysl. Udržení pozornosti není cílem samo o sobě, ale prostředkem pro rozvoj vytrvalosti, samostatnosti a vnitřní motivace dítěte k učení.

6.1.3 K KU-000-000-PV1-003

Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje

Mateřská škola rozvíjí dětskou zvědavost prostřednictvím bohatého, smysluplného a rozmanitého prostředí, které nabízí reálné podněty k objevování, experimentování a tvoření. Dětem jsou pravidelně předkládány situace, které vzbuzují otázky, podporují hledání odpovědí a navozují vnitřní motivaci k poznávání.

Pedagogové aktivně naslouchají dětským otázkám a podnětům, staví na jejich zájmech a umožňují jim zapojit se do spoluvytváření vzdělávacích činností. Přirozený zájem o učení je podporován tím, že děti mají možnost volby, mohou bádát, hledat souvislosti a sdílet své poznatky s ostatními.

Mateřská škola využívá prostředí nejen uvnitř třídy, ale také venku – v přírodě, ve světě kolem, v komunitě, kterou dítě zná. Tím se učení propojuje s reálným životem a stává se smysluplným, živým a radostným procesem, do kterého se dítě zapojuje s vlastním nadšením.

6.1.4 K KU-000-000-PV1-004

Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích

Mateřská škola poskytuje dětem příležitosti využít to, co se naučily v různorodých životních situacích. Učení je propojeno s praxí – děti zapojují své znalosti, dovednosti i zkušenosti do her, rozhovorů, při řešení problémů, ale i v běžných denních činnostech.

Pedagog podporuje děti v tom, aby hledaly souvislosti mezi tím, co již znají, a tím, co je nové. Vede je k tomu, aby poznatky neukládaly izolovaně, ale dokázaly je uplatnit při samostatné činnosti, ve spolupráci s ostatními i v situacích, které jsou pro ně významné.

Prostor k využití získaných zkušeností se nachází jak v plánovaných vzdělávacích aktivitách, tak v běžném denním režimu – např. při komunikaci, sebeobsluze, při pohybových činnostech, práci s knihou, pozorování přírody či péči o prostředí.

Dítě tak zažívá smysluplnost učení a postupně se učí přenášet své vědomosti a dovednosti do nových kontextů, čímž se posiluje jeho samostatnost a kompetence k řešení situací.

6.2 Klíčová kompetence komunikační

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě vytváří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

Mateřská škola vytváří prostředí, ve kterém mají děti dostatek příležitostí k vyjadřování svých potřeb, přání, myšlenek i emocí. Komunikace je přirozenou součástí všech činností a probíhá v bezpečném, respektujícím a vstřícném klimatu. Děti jsou vedeny k tomu, aby sdílely své prožitky, naslouchaly druhým a zapojovaly se do vzájemné výměny názorů a zkušeností.

Pedagogové rozvíjejí komunikační kompetenci dětí prostřednictvím každodenní interakce, hry, vyprávění, dramatizace, práce s příběhem i prostřednictvím neverbálního projevu. Vědomě podporují děti v rozšiřování slovní zásoby, srozumitelném vyjadřování a dodržování základních pravidel rozhovoru – jako je střídání rolí, naslouchání a respekt k druhému.

Komunikační dovednosti jsou vnímány jako klíčové pro navazování vztahů, sebevyjádření i porozumění světu. Škola proto záměrně rozvíjí komunikaci nejen verbální, ale i emoční a sociální, včetně schopnosti porozumět různým způsobům sdělování a adekvátně na ně reagovat.

6.2.1 KKO-000-000-PB1-001

Vyjadřuje se různými způsoby

Mateřská škola podporuje děti v objevování a využívání rozmanitých forem vyjadřování – nejen verbálních, ale i neverbálních. Děti jsou vedeny k tomu, aby svými slovy, gesty, mimikou, pohybem, kresbou či hudbou sdílely své myšlenky, pocity a zkušenosti.

Pedagogové vytvářejí podnětné prostředí, kde je respektována individualita každého dítěte a jeho jedinečný způsob komunikace. Podporují kreativitu a odvalu při vyjadřování, zároveň vedou děti k porozumění, že různé způsoby sdělení mohou doplňovat jeden druhý a obohacovat vzájemné porozumění.

Dítě si tak postupně buduje bohatý repertoár komunikačních prostředků, učí se být vnímavé k projevům druhých a adekvátně na ně reagovat, čímž rozvíjí svou schopnost navazovat a udržovat vztahy.

- Prosociální a komunikační hry (Proved' mě labyrintem, Jablko, Smýváme skvrny, stěna...).
- Volné hry.
- Volné i řízené kreslení, malování.
- Pantomima.
- Modelování.
- Zpěv.
- Dramatizace pohádek.
- Tanec.

6.2.2 KKO-000-000-PV1-002

Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny

Mateřská škola podporuje děti v rozvoji schopnosti sdílet a prezentovat své zážitky, zájmy a výsledky individuální i týmové činnosti. Pedagogové vytvářejí situace, kde mohou děti ukázat, co je baví a co se naučily, ať už slovem, obrazem, dramatizací či jinými formami.

Děti jsou vedeny k tomu, aby své příspěvky předkládaly s respektem k ostatním, naslouchaly reakcím a zapojovaly se do společného dialogu. Tím se rozvíjí jejich sebedůvěra, schopnost komunikovat v různých sociálních kontextech a vnímat význam spolupráce.

Prezentace výsledků je součástí vzdělávacího procesu a pomáhá dítěti lépe si uvědomit vlastní pokroky, zároveň přispívá k budování komunitního ducha a vzájemného porozumění ve skupině.

- Komunitní kruh – reflexe, sebereflexe, spontánní zážitky (např. co jsi prožil o víkendu, na dovolené, ve školce v přírodě...).
- Zapojení se do výzdoby třídy, šaten, spol. prostor. pomocí prací a výrobků dětí.
- Ranní úkoly v MŠ.

6.2.3 KKO-000-000-PV1-003

Klade otázky a hledá na ně odpovědi

Mateřská škola podporuje přirozenou dětskou zvědavost a iniciativu v kladení otázek. Děti jsou vedeny k tomu, aby svými dotazy vyjadřovaly zájem o svět kolem sebe a aktivně vyhledávaly informace a vysvětlení.

Pedagogové vytvářejí prostředí, kde jsou otázky vítány a podněcují další poznávání. Pomáhají dětem formulovat otázky, rozvíjet schopnost naslouchat a vnímat odpovědi z různých zdrojů – ať už od dospělých, vrstevníků, nebo z okolního prostředí.

Tento proces rozvíjí nejen komunikační dovednosti, ale i schopnost samostatného myšlení, kritického přístupu a zájem o učení jako celoživotní činnost.

- Řízené rozhovory v komunitním kruhu spojené s prací s obrazovým materiálem – obrázky, fotografie, plakáty, knihy, encyklopedie).
- Centrum „pokusy a objevy“.
- Vycházky do přírody – pozorování přírody – rostliny, živočichové (hmyz...).
- Vycházky po okolí MŠ – pozorování a poznávání místa, ve kterém dítě žije, vyrůstá.

6.2.4 KKO-000-000 PV1-004

Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává

Mateřská škola podporuje děti v objevování a využívání různých informačních zdrojů dostupných v jejich nejbližším okolí. Děti jsou vedeny k tomu, aby poznávaly knihy, obrázky, digitální technologie, prostředí přírody i komunikaci s lidmi jako zdroje informací.

Pedagogové doprovázejí děti při seznamování se s těmito zdroji, pomáhají jim porozumět jejich obsahu a vybírat relevantní informace. Učí děti, jak s informacemi zacházet, jak je sdílet a jak rozlišovat, co je pro ně důležité a užitečné.

Tím se rozvíjí schopnost dítěte orientovat se v okolním světě, samostatně získávat poznatky a využívat je při řešení běžných situací i při dalším učení.

- Práce s knihami, encyklopediemi.
- Interaktivní tabule.
- Vzdělávací pořady v TV.

6.2.5 KKO-000-000 PV1-005

Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace

Mateřská škola vede děti k tomu, aby při vzájemné komunikaci aktivně naslouchaly ostatním a respektovaly pravidla společného rozhovoru. Děti jsou podporovány v uvědomování si významu střídání rolí mluvčího a posluchače a v projevoování zájmu o to, co druhý říká.

Pedagogové vytvářejí bezpečné a vstřícné prostředí, kde děti společně dohodnou základní pravidla komunikace, jako je respekt, trpělivost, klidné vystupování a nevyrušování druhých. Děti jsou vedeny k tomu, aby tato pravidla dodržovaly a aby si uvědomovaly jejich důležitost pro úspěšné a přátelské dorozumívání.

Tento přístup posiluje sociální dovednosti dětí, rozvíjí jejich schopnost spolupráce a pomáhá budovat vztahy založené na vzájemném porozumění a úctě.

- Volné hry dětí – námětové hry nejrůznějšího charakteru.
- Stolní a deskové hry.
- Komunitní kruh (řízené rozhovory).
- Poslech předčítaných či reprodukováných pohádek.
- Shlédnutí divadelního představení, koncertu.

6.3 Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě se postupně seznamuje se základními hodnotami života ve společnosti a vztahu k životnímu prostředí. Rozvíjí pocit odpovědnosti vůči sobě, ostatním lidem i přírodě, a učí se jednat v souladu s principy udržitelného rozvoje.

6.3.1 KOB – 000-000-PV1-001

Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí

Dítě si uvědomuje, že je nedílnou součástí přírody a že jeho chování má přímý vliv na její stav. Pozitivní vztah k živým organismům si buduje především prostřednictvím osobních prožitků při pobytu venku a vzorem dospělých, kteří respektují a chrání přírodu.

- Pravidelné pozorování přírody – pravidelné vycházky do lesa, parku, školní zahrady – pozorování zvířat, rostlin, změn v přírodě.
- Péče o školní zahradu nebo květináče – zalévání, sázení, pletí.
- Přírodovědné vycházky s úkoly – např. najdi tři druhy listů, pozoruj hmyz bez zásahu.
- Tvoření z přírodních materiálů – Land art (např. spirály z kamínků, listů).
- Péče o rostliny a zvířata: zalévání květin, pěstování bylinek, pozorování a krmení hmyzího hotelu, akvária, ptactva apod.
- Nehrajeme si s živými tvory – učíme se dívat, nezasahovat, nebát se a chránit.
- Přírodovědné koutky ve třídě: sbírka přírodnin, lupy, obrázky, příběhy o přírodě.

6.3.2 KOB – 000-000- PV1-002

Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji

Dítě si postupně osvojuje postoje a návyky, které vedou k ohleduplnému, odpovědnému a šetrnému chování k lidem i prostředí. Učí se vnímat souvislosti mezi svým jednáním a jeho dopady na společnost i přírodu.

- Třídění odpadu: učení, co kam patří – papír, plast, bioodpad; výzdoba tříděných košů obrázky. Děti samy rozlišují materiály, dávají do správných kontejnerů.
- Recyklace tvořivě: vyrábění hraček nebo dekorací z krabic, ruliček, látek.
- Den Země / Týden pro planetu: tematický týden s aktivitami jako úklid okolí MŠ, péče o záhonky, vyrábění z odpadových materiálů.
- Hry na téma „ekologický hrdina“ – příběhy a dramatizace o ochraně přírody.

6.3.3 KOB – 000-000- PV1-003

Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí

Dítě si postupně uvědomuje, že každé jeho rozhodnutí má důsledky – pro něj samotné, pro druhé i pro prostředí, ve kterém žije. Učí se volit mezi možnostmi, přemýšlet o následcích svého jednání a nést odpovědnost za to, co zvolí.

- Volba her a úklid po sobě – děti si samy volí činnost a pak ji dokončí a uklidí.
- Reflexe dne: rozhovor o tom, co se podařilo, co se nelíbilo, co by mohlo být jinak.
- Příběhy a hry na rozhodování: pohádky, kde postava dělá rozhodnutí (např. O neposlušných kůzlátkách) – diskuze o důsledcích.
- Řešení situací pomocí otázek: „Co teď můžeš udělat?“ namísto hotových pokynů.
- Diskuzní kruhy – „Co bych udělal jinak?“ nebo „Jak bych se cítil, kdyby...“.
- Návčik řešení konfliktů – co mohu udělat, když něco pokazím.
- Denní „hlídač“ nebo „pomocník“ – děti mají malé zodpovědnosti (rozdávání, zalévání květin).

6.3.4 KOB – 000-000- PV1-004

Přispívá k fungování společenství v mateřské škole

Dítě se učí vnímat, že je součástí širšího celku – skupiny dětí, třídy, školky – a že svým jednáním může pozitivně ovlivnit její chod i atmosféru. V rámci běžného života ve školce se zapojuje do společných činností, přijímá pravidla a podílí se na jejich dodržování.

- Třídní dohody – společné vytváření pravidel.
- Společné projekty – například výzdoba třídy, péče o zahradu, příprava besídky.
- Společné rozhodování – hlasování o výběru pohádky, výletu, písničky – učí děti respektovat většinu.
- Povzbuzování pomoci druhým – děti pomáhají kamarádům, kteří něco nezvládají.
- Rotace rolí ve skupině – každý má šanci být vůdcem/pomocníkem/přípravářem.
- Pomoc mladším dětem / novým kamarádům – děti jsou „partáci“ při adaptaci nováčků.
- Společné rituály a oslavy – narozeniny, svátky, slavnosti – děti pomáhají s přípravou, výzdobou.

6.3.5 KOB – 000-000- PV1-005

Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých

Dítě si osvojuje základní principy společného soužití – chápe, že pravidla mají smysl, pomáhají nám fungovat společně a chrání práva každého jednotlivce. Učí se, že svoboda končí tam, kde začíná právo druhého, a že dohody je třeba dodržovat pro zachování bezpečného a spravedlivého prostředí.

- Tvorba třídních pravidel s obrázky – děti navrhnou a kreslí vlastní „pravidla soužití“.
- Hra „Co když...?“ – scénky a diskuze typu: „Co když někdo nechce půjčit hračku?“, „Co když někdo nedodrží pravidla?“
- Pohádky s morálním ponaučením – a následná reflexe (Co udělal hrdina dobře/špatně?).
- Hry s pravidly a deskové hry – učí respektovat pravidla, střídat se, dodržet tah.

6.3.6 KOB – 000-000- PV1-006

Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat

Dítě si začíná všimnout situací, které jsou vůči němu nebo druhým nespravedlivé. Učí se rozlišovat co je fér a co není, a hledat způsoby, jak se ozvat, když se děje něco, co ubližuje nebo narušuje vzájemný respekt. Postupně si buduje odvahu a vnímavost k tomu, aby dokázalo zareagovat přiměřeným a bezpečným způsobem.

- Příběhy a pohádky s konfliktem – rozbor situace, co bylo nespravedlivé.
- Diskuzní kruhy – otázky typu: „Co bych dělal, kdyby...?“.
- Hraní scénářů – dramatizace situací typu: „Kamarád je smutný – co udělám?“.
- Emoční kartičky – učení se pojmenovat pocity své i cizí (smutek, hněv, nespravedlnost).

6.4 Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě objevuje samo sebe, rozvíjí schopnost sebereflexe a buduje si zdravé sebevědomí. Učí se chápat své potřeby, emoce a chování, zároveň navazuje vztahy s ostatními dětmi i dospělými na základě vzájemného respektu. Získává základní dovednosti potřebné pro život ve skupině a společnosti – empatii, spolupráci, řešení konfliktů, schopnost vyjádřit svůj názor a přijmout zodpovědnost.

6.4.1 KPS-000-000-PV1-001

Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci

Dítě si začíná uvědomovat své hranice a pocity v různých sociálních situacích. Učí se vnímat, co je mu příjemné a co nikoli, a získává odvahu se proti nepříjemnému nebo nevhodnému chování vymezit. Zvládá situace, kdy se necítí bezpečně nebo mu někdo ubližuje, a učí se přiměřeně reagovat – odmítnutím, požádáním o pomoc nebo odchodem ze situace.

- Pojmenováváme s dětmi situace, kdy se cítí dobře a kdy naopak nepříjemně.
- Vytváříme prostředí, kde děti mohou bezpečně vyjádřit nesouhlas.
- Učíme jednoduchým komunikačním nástrojům, jak se ozvat nebo požádat o pomoc.
- Poskytujeme modelové situace a scénky ke zkoušení.

6.4.2 KPS-000-000-PV1-002

Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého

Dítě si uvědomuje, že není ostuda potřebovat pomoc. Učí se, že požádání o podporu je běžná součást mezilidských vztahů a dovednost, která posiluje vzájemnou důvěru. V situacích, kdy si neví rady nebo se cítí nejistě se obrací na osoby, kterým důvěřuje – vrstevníky nebo dospělé.

- Vysvětlujeme a ukazujeme na příkladech, kdy je vhodné požádat o pomoc.
- Oceňujeme projevy důvěry dítěte a podporujeme otevřenou komunikaci.
- Vytváříme bezpečné prostředí, kde se dítě nemusí bát požádat o radu nebo podporu.

6.4.3 KPS-000-000-PV1-003

Pojmenuje vlastní silné stránky

Dítě začíná chápat, že každý je v něčem dobrý. Učí se vnímat, co se mu daří, co ho baví a jaké má schopnosti. Získává dovednost prezentovat své zájmy a úspěchy, což přispívá k posilování sebedůvěry a pozitivního sebepojetí.

- Dáváme dětem příležitosti k úspěchu a oceňujeme je.
- Podporujeme sebehodnocení přiměřené věku.
- Pomáháme dětem vnímat zpětnou vazbu jako příležitost k rozvoji.

6.4.4 KPS-000-000-PV1-004

Projevuje důvěru v sebe sama

Dítě vnímá svou hodnotu a věří ve své schopnosti. Dokáže se zapojit do činností, přijímat nové výzvy a zvládat neúspěch bez výrazné frustrace. Je si vědomo svých pokroků, má radost ze svého úsilí a cítí se kompetentní.

- Nabízíme činnosti přiměřené schopnostem dítěte, s možností volby a úspěchu.
- Podporujeme pozitivní sebehodnocení.
- Povzbuzujeme děti k překonávání překážek.

6.4.5 KPS-000-000-PV1-005

Vyjadřuje svůj názor

Dítě se učí, že jeho názor má hodnotu a že má právo jej vyjádřit. Rozvíjí schopnost formulovat myšlenky, sdělovat postoje a obhajovat své stanovisko, zároveň vnímá názory druhých a učí se vést dialog.

- Podporujeme každodenní sdílení názorů a pocitů v kolektivu.
- Vytváříme prostor pro rozhodování dětí a diskuse.
- Učíme děti, že rozdílný názor je přirozený.

6.4.6 KPS-000-000-PV1-006

Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým

Dítě si uvědomuje, že ostatní mají své pocity, potřeby a názory. Učí se vnímat emoce druhých a reagovat na ně laskavě, s respektem a ochotou pomoci. Tato schopnost je klíčová pro vytváření zdravých mezilidských vztahů.

- Pracujeme s příběhy, pohádkami a modelovými situacemi, které rozvíjí empatii.
- Vedeme děti k vnímání emocí a projevům podpory.
- Oceňujeme ohleduplné a laskavé chování.

6.4.7 KPS-000-000-PV1-007

Rozlišuje vhodné a nevhodné chování

Dítě se orientuje v pravidlech chování a chápe rozdíl mezi tím, co je vhodné a co nikoli. Přemýšlí o svém chování i chování druhých, diskutuje o jeho důsledcích a učí se jednat zodpovědně a ohleduplně.

- Diskutujeme s dětmi o pravidlech a jejich smyslu.
- Ukazujeme na příkladech následky vhodného a nevhodného chování.
- Poskytujeme jasnou a konzistentní zpětnou vazbu.

6.4.8 KPS-000-000-PV1-008

Chová se v souladu se základními společenskými pravidly

Dítě rozumí základním normám společenského chování a dokáže se podle nich orientovat a jednat. Chápe, že chování se může lišit podle situace – jinak doma, ve školce nebo na veřejnosti.

- Společně s dětmi vytváříme pravidla a zvyky.
- Učíme děti běžné formy zdvořilosti a respektu.
- Podporujeme děti ve vnímání kontextu, ve kterém se nacházejí, a přizpůsobení chování.

6.5 Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě si buduje schopnost iniciativně jednat a rozvíjet své nápady, aktivně využívat příležitosti a reagovat na změny v prostředí. Zároveň začíná získávat první pracovní návyky a dovednosti, rozvíjí zodpovědný vztah k práci a učí se základům plánování, organizace a spolupráce. Díky tomu je schopné samostatně i ve skupině realizovat různé činnosti, přizpůsobovat se novým situacím a vytrvale dokončovat započaté úkoly.

6.5.1 KPR-000-000-PV1-001

Přichází s vlastními nápady

Dítě je schopné aktivně přicházet s originálními myšlenkami a nápady, které uplatňuje při hrách i praktických činnostech. Rozvíjí svou kreativitu a učí se plánovat, jakým tématům se chce věnovat, co nového si přeje objevovat a zkoušet. Iniciativně navrhuje, co by mohlo být zajímavé či užitečné, čímž přispívá k obohacení společného prostředí.

- Podporujeme svobodu vyjádření a oceňujeme dětské nápady bez negativních hodnocení.
- Vytváříme situace pro volnou hru a experimentování, kde děti mohou zkoušet různé přístupy.
- Povzbuzujeme děti, aby samy navrhovaly témata a způsoby činností.
- Nabízíme různé materiály a prostředky, které podporují tvořivost.

6.5.2 KPR-000-000-PV1-002

Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností

Dítě se učí rozpoznávat jaké materiály, pomůcky nebo spolupracovníky potřebuje k uskutečnění svých představ. Rozvíjí schopnost plánování a přípravy, vybírá zdroje podle svých zkušeností i aktuální situace. Umí navrhnout jaké nástroje či partnery by bylo vhodné zapojit, aby byla činnost úspěšná.

- Podporujeme samostatný výběr a přípravu pomůcek před činností.
- Vysvětlujeme význam přípravy a plánování.
- Pomáháme dětem v rozhodování o tom, co je potřeba k dosažení cíle.
- Podporujeme spolupráci a komunikaci při výběru partnerů.

6.5.3 KPR-000-000-PV1-003

Ke změnám přistupuje jako k příležitostem

Dítě se učí flexibilitě a vnímá změny nejen jako překážky, ale i jako šance k učení a rozvoji. Pozitivně přijímá plánované i neočekávané změny, hledá kreativní řešení a zapojuje své nápady k jejich zvládnutí. Přistupuje ke změnám aktivně a bez obav.

- Vytváříme prostředí, kde změny jsou běžnou součástí a vítaným zdrojem nových zkušeností.
- Podporujeme diskuse o změnách a společné hledání řešení.
- Povzbudíme děti ke zkoušení nových přístupů a strategií.
- Modelujeme pozitivní přístup k neúspěchu a změnám.

6.5.4 KPR-000-000-PV1-004

Dokáže měnit cesty k dosažení cíle

Dítě si osvojuje schopnost přehodnocovat a měnit strategie, nástroje i týmovou spolupráci podle potřeby, pokud narazí na překážky. Učí se hledat alternativní způsoby, jak splnit stanovený cíl a není rigidní ve svém postupu.

- Podporujeme děti v experimentování s různými způsoby řešení.
- Povzbudíme sdílení nápadů a vzájemnou pomoc.
- Vytváříme situace, ve kterých jsou děti motivovány hledat nové cesty.
- Pomáháme v pochopení, že změna plánu je přirozenou součástí učení.

6.5.5 KPR-000-000-PV1-005

Dokončí, co započalo

Dítě rozvíjí vytrvalost, odhodlání a schopnost překonávat obtíže. I když ho činnost třeba nebaví nebo ji samo nevybralo, snaží se ji dokončit. Ví, že vytrvalost vede k úspěchu, a v případě potřeby hledá podporu u kamarádů nebo dospělých.

- Podporujeme dokončování úkolů i při překážkách, oceňujeme úsilí.
- Vytváříme atmosféru, kde je v pořádku požádat o pomoc.
- Poskytujeme motivaci a povzbuzení v náročných chvílích.

- Modelujeme pozitivní přístup k dokončování práce.

6.5.6 KPR-000-000-PV1-006

Organizuje a realizuje svoje činnosti

Dítě si vytváří základní plán pro svou činnost – rozvrhuje kroky, připravuje potřebné materiály a postupně realizuje jednotlivé části. Průběžně hodnotí, jak se mu daří, co se podařilo, co je třeba zlepšit, a tím se učí efektivitě a sebereflexi.

- Učíme děti jednoduché plánovací postupy přiměřené jejich věku.
- Podporujeme pravidelné hodnocení výsledků i způsobů práce.
- Poskytujeme nástroje pro organizaci (plánovací tabule, seznamy).
- Motivujeme děti k samostatnému rozhodování a úpravám plánů.

6.5.7 KPR-000-000-PV1-007

Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi

Dítě vyhledává příležitosti k týmové spolupráci a společné hře. Učí se formulovat své návrhy, diskutovat o různých možnostech a naslouchat názorům druhých. Společně s ostatními se podílí na rozhodnutích, přijímá různé role a respektuje dohodnutá pravidla.

- Organizujeme skupinové aktivity a hry vyžadující spolupráci.
- Vedeme děti k respektování odlišných názorů a k hledání kompromisů.
- Podporujeme rozdělení rolí a spolupráci na společném cíli.
- Pomáháme dětem vyjednávat a domlouvat se.

6.5.8 KPR-000-000-PV1-008

Spolupodílí se na společných rozhodnutích

Dítě je aktivním účastníkem procesů, kdy se společně rozhoduje o věcech, které se týkají skupiny. Naučí se vyjadřovat své názory, respektovat názory ostatních a přijímat výsledky rozhodnutí. Rozvíjí tak smysl pro zodpovědnost a demokratické jednání.

- Zařazujeme děti do plánování společných aktivit.
- Povzbuzujeme k vyjadřování názorů a respektování výsledků hlasování.
- Vytváříme prostor pro diskusi a společné rozhodování.
- Ukazujeme, jak rozhodnutí ovlivňují každodenní život ve skupině.

6.5.9 KPR-000-000-PV1-009

Oceňuje práci i úsilí druhých

Dítě si uvědomuje hodnotu práce a úsilí, které ostatní vkládají do společných činností. Učí se projevovat uznání, dává pozitivní zpětnou vazbu a respektuje výsledky práce druhých, čímž posiluje přátelské a respektující vztahy ve skupině.

- Vedeme děti k vyjadřování díky a pochval.
- Organizujeme situace, kde děti hodnotí výsledky společné práce.

- Povzbuzujeme vzájemnou podporu a respekt.
- Modelujeme kultivovaný způsob vyjadřování uznání.

6.6 Klíčová kompetence k řešení problémů

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě si umí poradit v běžných životních situacích, umí pracovat s chybou a využívat ji ke zlepšení. Zvládá zpracovávat informace a reflektovat bezprostředně prožité situace, čímž se učí samostatně řešit vzniklé problémy a přizpůsobovat své chování novým okolnostem.

6.6.1 KRP-000-000-PV1-001

Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů

Dítě pracuje s chybou konstruktivně, chápe ji jako příležitost ke zlepšování svých schopností a výsledků. Je otevřeno novým přístupům a nápadům, i když s nimi souvisí chybování. Umí vysvětlit, jak chyba vznikla, a snaží se ji napravit.

- Podporujeme pozitivní přístup k chybám jako k běžné součásti učení.
- Povzbuzujeme děti, aby hledaly příčiny chyb a přemýšlely, jak je odstranit.
- Vytváříme prostředí, kde je v pořádku chybovat a zkoušet znovu.
- Modelujeme konstruktivní reakce na chyby.

6.6.2 KRP-000-000-PV1-002

Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti

Dítě využívá zkušenosti z minulosti k přizpůsobení svého chování a jednání. Na základě toho upravuje své metody a strategie tak, aby byly efektivnější a vedly k lepším výsledkům.

- Pomáháme dětem uvědomovat si souvislosti mezi minulými zkušenostmi a aktuálními situacemi.
- Povzbuzujeme reflexi toho, co fungovalo a co ne.
- Podporujeme adaptabilitu a ochotu měnit přístup.
- Vytváříme příležitosti k opakování a zdokonalování činností.

6.6.3 KRP-000-000-PV1-003

Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje

Dítě aktivně hledá vysvětlení jevů v okolí. Všimá si detailů, zkoumá rozmanitost prostředí, experimentuje a ověřuje si své hypotézy prostřednictvím pokusů a bádání.

- Podporujeme zvědavost a aktivní objevování světa.
- Nabízíme různé materiály a situace k experimentování.
- Učíme děti klást otázky a hledat odpovědi.
- Vytváříme bezpečné prostředí pro pokusy a zkoumání.

6.6.4 KRP-000-000-PV1-004

Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací

Dítě se nebojí pokusů a omylů, aktivně vymýšlí různá řešení problémů včetně neobvyklých. Je vytrvalé, hledá nové cesty a prověřuje, co funguje nejlépe.

- Povzbuzujeme tvořivost a otevřenost vůči novým nápadům.
- Podporujeme děti, aby zkoušely různé možnosti řešení.
- Oceňujeme jejich snahu i neúspěchy jako součást učení.
- Vytváříme situace, kde je možné bezpečně experimentovat.

6.6.5 KRP-000-000-PV1-005

Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli

Dítě zná svůj cíl a umí zvažovat různé možnosti, jejich výhody a nevýhody. Na základě těchto úvah vybírá nejvhodnější řešení, které ho k cíli dovede.

- Učíme děti formulovat cíle a hodnotit možnosti.
- Povzbuzujeme je k rozhodování na základě rozumu a zkušeností.
- Pomáháme analyzovat přednosti a rizika různých řešení.
- Podporujeme plánování kroků k dosažení cíle.

6.6.6 KRP-000-000-PV1-006

Tvořivě pracuje s informacemi

Dítě hledá, porovnává a ověřuje informace z různých zdrojů. Diskutuje o nich s ostatními a na základě získaných poznatků si vytváří vlastní závěry, které ověřuje vlastní zkušeností i dalšími dostupnými informacemi.

- Učíme děti vyhledávat informace a hodnotit jejich důvěryhodnost.
- Podporujeme sdílení informací a společné diskuse.
- Pomáháme dětem propojit nové poznatky s jejich zkušenostmi.
- Povzbuzujeme kritické myšlení a tvořivost.

6.6.7 KRP-000-000-PV1-007

Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů

Dítě manipuluje s reálnými předměty a materiály z okolního prostředí, využívá tištěné materiály i digitální pomůcky podle doporučení učitele. Umí tak získávat informace z různých typů zdrojů.

- Poskytujeme přístup k autentickým předmětům a materiálům.
- Učíme děti orientaci v tištěných i digitálních zdrojích.
- Povzbuzujeme používání technologií vhodných pro jejich věk.
- Pomáháme rozvíjet informační gramotnost.

6.7 Klíčová kompetence kulturní

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se prostřednictvím uměleckých prostředků.

6.7.1 KKT-000-000-PV1-001

Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí

Dítě si vytváří vztah k uměleckým a kulturním hodnotám, které jsou součástí jeho okolí. Seznamuje se s kulturním děním, tradicemi, svátky a regionální uměleckou tvorbou. Aktivně vyhledává umělecké objekty a zážitky ve svém okolí.

6.7.2 KKT-000-000-PV1-002

Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty

Dítě vyjadřuje a sdílí pocity a dojmy z uměleckých a kulturních zážitků. Reaguje spontánně a autenticky na různé formy umění, všímá si hodnotných podnětů a respektuje subjektivitu vnímání. Svůj zážitek přenáší do spontánních činností a hry.

6.7.3 KKT-000-000-PV1-003

Zapojuje se do tvůrčích činností

Pro dítě jsou tvůrčí činnosti prostředkem vyjádření vztahu ke světu a způsobem komunikace. Vyhledává aktivity odpovídající svým zájmům, schopnostem a talentu. Proces tvorby je pro něj důležitější než samotný výsledek. V činnostech projevuje radost a zaujetí, které přinášejí pocit uspokojení. Podpora sebevědomí, plánování a realizace skupinových činností pomáhají odbourávat obavy a odpor k tvůrčím aktivitám.

6.7.4 KKT-000-000-PV1-004

Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních

Dítě se seznamuje s jedinečností ostatních dětí a dospělých ve svém okolí. Přirozeně přijímá tělesné, kulturní, jazykové a další odlišnosti. Spolupracuje se všemi bez rozdílu, snaží se dorozumět různými způsoby a pomáhá nově příchozím osvojit si pravidla. Rozmanitost je pro něj obohacující a pozitivně ji vnímá.

6.8 Klíčová kompetence digitální

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení. Kompetence je klasifikována jako soubor vědomostí, dovedností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a soužití ve společnosti.

6.8.1 KDI-000-000-PV1-001

Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe

Dítě používá digitální technologie jako doplněk k získávání informací a vlastnímu učení. Pomocí digitální mapy plánuje, prochází nebo kontroluje trasu, zaznamenává značky a piktogramy. Digitální lupa nebo mikroskop slouží k prozkoumávání detailů různých objektů. Poznatky porovnává s jinými zdroji a vlastními zkušenostmi a ověřuje výsledky bádání. Digitální fotoaparát nebo tablet používá k zachycování událostí, činností a změn.

6.8.2 KDI-000-000-PV1-002

Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií

Dítě vnímá digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale i jako užitečný nástroj pro získávání informací, komunikaci a práci. Diskuse, příběhy a sdílení zkušeností mu pomáhají rozpoznat užitečnost i rizika digitálních technologií. Vizualizace času a nastavení pravidel mu pomáhají regulovat dobu strávenou u obrazovky. Seznamuje se s působením reklamy a etickými pravidly používání.

6.8.3 KDI-000-000-PV1-003

Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy

Dítě systematicky posuzuje různá řešení a volí nejvhodnější. Plánuje a řídí své činnosti, rozpoznává podstatné aspekty problému a soustředí se na ně. Získává, zaznamenává, uspořádává a strukturuje data a informace, které pak předává druhým. Používá instrukce vedoucí k cíli, určuje a dodržuje pořadí jednotlivých kroků a orientuje se ve čtvercové síti.

7. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

7.1 Vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Dítě a jeho tělo se zaměřuje na podporu přirozeného tělesného, pohybového a smyslového vývoje dítěte, na utváření zdravých návyků, vnímání vlastního těla, péči o zdraví a bezpečnost. Umožňuje dítěti osvojit si základní pohybové dovednosti, zlepšovat tělesnou zdatnost, ale i vnímat tělo jako nástroj sebevyjádření, komunikace, prožívání a učení.

Dítě se učí chápat tělo jako součást své identity, pečovat o něj a respektovat tělesné hranice své i ostatních. Výchova ke zdravému životnímu stylu a pohybové sebejistotě je základním kamenem pro prevenci zdravotních obtíží a psychické pohody. Důraz je kladen na smyslové vnímání, motorickou koordinaci, prevenci úrazů, tělesnou autonomii a přiměřenou míru fyzické aktivity.

7.1.1 DYT-001-001

Vnímání a poznávání vlastního těla

Dítě se učí uvědomovat si vlastní tělo jako základ své identity. Poznává jeho části, funkce, rozdíly mezi lidmi (např. věk, pohlaví, fyzické vlastnosti) a učí se je pojmenovat. Vnímá pohybové schopnosti a omezení. Osvojuje si základní hygienické a zdravotní návyky v souladu s rozvojem sebeobsluhy. Učí se vyjadřovat potřeby spojené s tělem (hlad, únava, bolest, nepohodlí) a chápe základní principy ochrany svého těla, včetně respektování tělesné integrity druhých.

Vzdělávací přínosy

- Sebeuvědomění těla jako prostředku pro pohyb, komunikaci a prožívání.
- Vytváření pozitivního vztahu k vlastnímu tělu.
- Rozvoj slovní zásoby spojené s tělem a jeho funkcemi.
- Základy tělesné autonomie a sebehodnocení.

7.1.2 DYT-001-002

Rozvoj hrubé a jemné motoriky

Dítě si osvojuje pohybové dovednosti jako běh, skok, lezení, házení, chytání, rovnováha, obratnost. Jemná motorika se rozvíjí prostřednictvím činností jako stříhání, kreslení, manipulace s drobnými předměty, zapínání oděvu. Cílem je rozvoj koordinace, síly, vytrvalosti a smyslu pro rytmus. Dítě se učí vědomě ovládat své pohyby, reagovat na pokyny, rozlišovat pravou a levou stranu, orientovat se v prostoru a čase.

Vzdělávací přínosy

- Zvyšování fyzické zdatnosti a pohybové sebedůvěry.
- Rozvoj koordinace oko–ruka, sluchové a zrakové diferenciaci.
- Vědomé řízení pohybu a rozvoj motorického plánování.
- Přípravenost na psaní a další školní činnosti.

7.1.3 DYT-001-003

Zdravý životní styl a péče o zdraví

Dítě získává základní poznatky o zdraví, výživě, pohybu a spánku. Učí se chápat, co přispívá ke zdraví a co ho naopak ohrožuje. Praktikuje denní režim a rituály (čištění zubů, oblékání, mytí rukou, zdravé jídlo). Rozlišuje potraviny vhodné a nevhodné pro zdraví. Seznamuje se s preventivními zásadami: proč chodíme k lékaři, proč nosíme přilbu nebo chráníme pokožku před sluncem. Vytváří si kladný vztah k pohybovým aktivitám a přirozenému prostředí.

Vzdělávací přínosy

- Osvojení základních zdravotních návyků.
- Vytváření vnitřní motivace ke zdravému životnímu stylu.
- Porozumění prevenci nemocí a úrazů.
- Posilování odolnosti, imunity a celkové pohody.

7.1.4 DYT-001-004

Bezpečí a ochrana zdraví

Dítě si osvojuje pravidla bezpečného chování doma, ve školce, na ulici a v přírodě. Učí se reagovat v krizových situacích – požár, ztracení, úraz, cizí osoba. Chápe, že některé látky, předměty nebo situace jsou nebezpečné. Učí se, jak v takových případech jednat, nebo kde vyhledat pomoc. Důležitou součástí je i rozvoj schopnosti říci „ne“ v situacích, které by mohly ohrozit jeho tělesnou nebo psychickou integritu.

Vzdělávací přínosy

- Základy bezpečného chování a prevence rizik.
- Vědomí zodpovědnosti za sebe i druhé.
- Zvládnutí jednoduchých rizikových situací.
- Upevňování důvěry v autority a pomocníky (rodiče, pedagogové, záchranáři).

7.1.5 DYT-001-005

Smyslové vnímání a tělesné prožívání

Dítě si uvědomuje, že poznává svět prostřednictvím všech smyslů. Učí se cíleně vnímat, rozeznávat, porovnávat, pojmenovávat smyslové podněty – zvuky, chutě, vůně, barvy, tvary, povrchy. Pracuje s rozdíly mezi pocity příjemnými a nepříjemnými, rozvíjí vnímání tělesných prožitků. Učí se spojovat smyslové vjemy s emocemi a uvědomovat si, jak reaguje tělo při různých činnostech – klid, námaha, radost, strach. Dítě si prostřednictvím těla buduje poznání i vztah ke světu.

Vzdělávací přínosy

- Rozvoj smyslové citlivosti a diferencovaného vnímání.
- Propojování smyslových vjemů s řečí a emocemi.
- Vědomé prožívání činností a kontaktu s prostředím.
- Posilování vnímání vlastního těla a bezpečí.

7.2 Vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Dítě a jeho psychika je zaměřena na rozvoj osobnosti dítěte v celé její šíři – od sebepojetí, emocí a myšlení až po jazyk, fantazii, představivost, tvořivost, komunikaci a kognitivní schopnosti. Cílem je posílit vnitřní stabilitu, emoční odolnost, jazykovou vybavenost a schopnost aktivního přemýšlení. Tato oblast tvoří páteř celostního rozvoje dítěte a je úzce propojena s ostatními oblastmi, zejména sociálním a tělesným vývojem.

Dítě se učí orientovat v sobě i ve světě kolem, poznávat své myšlenky, pocity a potřeby, vyjadřovat je a zvládat. Rozvíjí dovednosti jako analýza, logické uvažování, plánování, vyvozování a předvídání. Osvojuje si jazyk jako nástroj sdílení a učení a připravuje se na budoucí čtení, psaní a matematické dovednosti.

7.2.1 Sebepojetí, autonomie a emoce

DJP-SAE-000-PV1-001

Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory

Dítě zvládá odloučení od primární pečující osoby. Buduje si důvěru v nové prostředí, vztahy a činnosti. Dokáže být aktivní, zapojovat se, hrát si a učit se i bez přímé opory dospělého. Vytváří se jeho samostatnost, odvaha a schopnost zvládat nové situace.

DJP-SAE-000-PV1-002

Orientuje se v základních emocích a pocitech

Dítě rozpoznává a pojmenovává emoce u sebe i u druhých (např. radost, smutek, hněv, strach). Chápe, že emoce se mění, mají příčinu a různé projevy. Učí se rozlišovat příjemné a nepříjemné pocity a hledat způsoby, jak s nimi bezpečně zacházet.

DJP-SAE-000-PV1-003

Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám

Dítě se učí, jak své emoce sdělovat, aniž by ubližovalo sobě či druhým. Projevuje empatii, soucit, ale umí vyjádřit i nesouhlas či frustraci přiměřeně věku. Emoční inteligence se rozvíjí skrze situace z běžného života, hry, příběhy, dramatizace.

DJP-SAE-000-PV1-004

Navazuje a rozvíjí citové vazby

Dítě si vytváří bezpečné a stabilní vztahy s vrstevníky i dospělými. Buduje důvěru, věrnost, učí se být oporou druhým. Chápe význam přátelství, rodinných vazeb a blízkosti.

DJP-SAE-000-PV1-005

Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění

Dítě reaguje na pochvalu, radu, uznání. Učí se poskytovat pozitivní zpětnou vazbu druhým. Posiluje se jeho sebeúcta, sebedůvěra a ochota učit se z chyb.

DJP-SAE-000-PV1-006

Vyrovná se s neúspěchem

Dítě chápe, že chyba nebo neúspěch je přirozenou součástí života. Učí se zvládat frustraci, zklamání a překonávat je. Rozvíjí vytrvalost, odvahu pokračovat a hledat nové způsoby řešení.

7.2.2 Myšlenkové operace a procesy

Tato podoblast klade důraz na rozvoj kognitivních funkcí – logiku, analýzu, dedukci, odhalování vztahů a příčin. Dítě systematicky uvažuje, zkoumá, objevuje a porovnává. Odhaluje pravidelnosti, rytmy, podobnosti a rozdíly. Vyvozuje závěry, odhaduje, rozlišuje příčinu a důsledek. Pracuje s jednou i více podmínkami. Analyzuje situace, kombinuje prvky, aplikuje analogii.

Využívá tyto schopnosti v různých kontextech – při hře, pokusech, skládání, dramatizaci či výtvarné činnosti. Získává návyky záměrného myšlení a ověřuje výsledky vlastního uvažování.

DJP-MOP-000-PV1-001

Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie

DJP-MOP-000-PV1-002

Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi

DJP-MOP-000-PV1-003

Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají

DJP-MOP-000-PV1-004

Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat

DJP-MOP-000-PV1-005

Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu

DJP-MOP-000-PV1-006

Pracuje s jednou i více podmínkami v zadání

DJP-MOP-000-PV1-007

Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech

DJP-MOP-000-PV1-008

Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů

DJP-MOP-000-PV1-009

Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře

DJP-MOP-000-PV1-010

Ověří správnost řešení

7.2.3 Představivost, fantazie, tvořivost

Dítě se kreativně vyjadřuje různými formami – výtvarně, hudebně, pohybem, slovem, digitálně. Učí se zkoumat materiály, hledat nové způsoby využití věcí, kombinovat a přetvářet. Tvořivost rozvíjí také v dramatických hrách a modelování. Vzdělávací prostředí podporuje dítě ve spontánním i záměrném tvoření.

DJP-PFT-000-PV1-001

Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií

DJP-PFT-000-PV1-002

Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie

7.2.4 Jazyk a řeč

Tato klíčová složka zahrnuje správnou výslovnost, slovní zásobu, porozumění řeči, vyjadřovací schopnosti a rozvoj komunikačních dovedností. Dítě se učí správně vyslovovat, ovládat řečový rytmus, intonaci a tempo. Pojmenovává osoby, věci, jevy. Rozvíjí schopnost tvořit smysluplné věty, vyprávět, reprodukovat texty, rýmovat a rytmizovat. Využívá řeč k popisu, sdělení, vyjádření přání i emocí. Důležitou součástí je porozumění instrukcím i schopnost je formulovat pro ostatní. Dítě se také seznamuje s odlišností jazyků a jazykovou rozmanitostí.

DJP-JAR-000-PV1-001

Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči

DJP-JAR-000-PV1-002

Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno

DJP-JAR-000-PV1-003

Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty

DJP-JAR-000-PV1-004

Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat

DJP-JAR-000-PV1-005

Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově

DJP-JAR-000-PV1-006

Rozpozná rým, rytmizuje

DJP-JAR-000-PV1-007

Vypráví jednoduchý děj

DJP-JAR-000-PV1-008

Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí

DJP-JAR-000-PV1-009

Formuluje instrukce a předá je ostatním

DJP-JAR-000-PV1-010

Rozliší český jazyk od jiných jazyků

7.2.5 Předčtenářské dovednosti

Rozvoj čtenářské gramotnosti v předškolním věku je založen na práci s příběhem, obrázkem, textem a znakem. Dítě si vybírá knihy, naslouchá příběhům, reaguje na děj, hodnotí postavy, hledá souvislosti. Předvídá vývoj příběhu a nabízí vlastní alternativy. Učí se chápat symboly a znaky, které ho obklopují v běžném životě (piktogramy, značky). Sdílí svůj zážitek z četby, vyjadřuje emoce i názory, učí se naslouchat druhým.

DJP-PDO-000-PV1-001

Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu

DJP-PDO-000-PV1-002

Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj

DJP-PDO-000-PV1-003

Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav

DJP-PDO-000-PV1-004

Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu

DJP-PDO-000-PV1-005

Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci

DJP-PDO-000-PV1-006

Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními

7.2.6 Předmatické představy

Základní matematické schopnosti vznikají na základě manipulace, třídění, měření, porovnávání a orientace v prostoru a čase. Dítě třídí předměty podle různých vlastností, určuje množství, porovnává velikost, délku, množství. Postupně počítá, zaznamenává kvantitu graficky. Seznamuje se s geometrickými útvary, prostorovými vztahy, skládá podle vzoru. Odhaduje a poměřuje míru. Rozvíjí logické myšlení, schopnost odhadu, orientaci v čase a prostoru.

DJP-PMP-000-PV1-001

Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností

DJP-PMP-000-PV1-002

Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času

DJP-PMP-000-PV1-003

Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění

DJP-PMP-000-PV1-004

Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů

DJP-PMP-000-PV1-005

Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary

DJP-PMP-000-PV1-006

Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy

DJP-PMP-000-PV1-007

Sestavuje prostorové objekty podle předlohy

DJP-PMP-000-PV1-008

Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování

7.3 Vzdělávací oblast: Dítě, ten druhý a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato vzdělávací oblast podporuje dítě v budování pozitivních mezilidských vztahů, rozvoji sociálního a kulturního citění, přijetí pravidel soužití a respektu k sobě i druhým. Dítě se učí žít ve společnosti, chápat její strukturu a rozmanitost, vnímat sebe jako její součást.

Zahrnuje témata jako adaptace, socializace, morálka, etika, kulturní identita, bezpečné chování i estetická a kulturní výchova. Dítě se v této oblasti učí samostatnosti i spolupráci, empatii i prosazování svých práv v rovnováze s právy druhých.

7.3.1 Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

DDS-ASO-000-PV1-001

Poradí si v nové situaci

Dítě zvládá změny prostředí, lidí, činností. Umí se zorientovat, najít si pomoc, přizpůsobit se pravidlům i novým očekáváním. Posiluje se jeho flexibilita a schopnost zvládat nejistotu.

DDS-ASO-000-PV1-002

Začlenění se do skupiny

Dítě chápe smysl spolubytí, aktivně se zapojuje do skupinových činností. Vnímá své místo ve skupině, spolupracuje, přispívá ke skupinové pohodě.

DDS-ASO-000-PV1-003

Přijímá různé sociální role

Dítě rozpoznává rozdílné role (dítě–dospělý, kamarád–neznámý, organizátor–pozorovatel apod.). Učí se v nich orientovat, přijímat je a vyjednávat o nich při společné hře nebo práci.

DDS-ASO-000-PV1-004

Ovlivňuje směřování společné činnosti

Dítě se nebojí navrhnout řešení, přispívat nápady. Zapojuje se do plánování, ovlivňuje rozhodování ve skupině přiměřeně věku a situaci. Rozvíjí se jeho sociální iniciativa.

DDS-ASO-000-PV1-005

Navazuje a udržuje dětská přátelství

Dítě si hledá a udržuje kamarády, sdílí zájmy, pocity, respektuje potřeby druhých. Rozvíjí empatii, věrnost, schopnost řešit konflikty a radovat se ze společného času.

7.3.2 Základy etikety a morální hodnoty

DDS-ZEH-000-PV1-001

Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi

Dítě používá základní pravidla slušného chování – pozdraví, poděkuje, omluví se, požádá. Uvědomuje si, že jeho chování ovlivňuje pocity druhých.

DDS-ZEH-000-PV1-002

Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu

Dítě rozlišuje, co je jeho a co je společné. Chápe hodnotu věcí, pečuje o ně, nezneužívá je. Učí se ekologickému a šetrnému přístupu.

DDS-ZEH-000-PV1-003

Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití

Dítě chápe potřebu pravidel, navrhuje je, diskutuje o nich, přijímá jejich důsledky. Podílí se na vytváření příjemného klimatu třídy.

DDS-ZEH-000-PV1-004

Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých

Dítě si uvědomuje, že pravidla jsou závazná pro všechny. Učí se bránit nespravedlnosti, vyžadovat rovné podmínky, chápat důsledky porušení pravidel.

DDS-ZEH-000-PV1-005

Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou

Dítě se učí naslouchat druhým, nabídnout a přijmout kompromis. Hledá řešení místo vynucování. Rozvíjí se schopnost vyjednávání a respektující komunikace.

7.3.3 Svět lidí a kultury

DDS-SLK-000-PV1-001

Pojmenuje místo a zemi, ve které žije

Dítě zná svou obec, město, stát. Rozlišuje pojmy jako „doma“, „Česko“, „svět“. Vytváří si základ národní identity.

DDS-SLK-000-PV1-002

Spolupodílí se na udržování regionálních tradic

Dítě se zapojuje do svátků, slavností a tradic svého regionu. Zpívá, tančí, tvoří, slaví s ostatními. Buduje si vztah ke kulturnímu dědictví.

DDS-SLK-000-PV1-003

Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou

Dítě si všímá odlišností (vzhled, jazyk, zvyky), nehodnotí je, ale přijímá. Učí se respektu, otevřenosti a toleranci.

DDS-SLK-000-PV1-004

Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými

Dítě rozlišuje bezpečné a rizikové situace. Ví, komu důvěřovat, co dělat při neznámém kontaktu. Chápe pravidla bezpečného chování.

DDS-SLK-000-PV1-005

Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu

Dítě rozpozná, co je soukromé. Neposkytuje citlivé informace neznámým osobám. Učí se chránit své soukromí a být opatrné ve sdílení.

7.3.4 Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

DDS-ZKV-000-PV1-001

Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností

Dítě zpívá, rytmizuje, hraje na jednoduché nástroje, tancuje, vnímá hudbu. Rozvíjí se hudební sluch, rytmus, cit a pohybová koordinace.

DDS-ZKV-000-PV1-002

Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech

Dítě se zapojuje do divadelních her, pohádek, přebírá role, vyjadřuje se neverbálně i verbálně. Rozvíjí fantazii, komunikaci, empatii a sociální porozumění.

DDS-ZKV-000-PV1-003

Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami

Dítě kreslí, maluje, modeluje, vyjadřuje vlastní pohled na svět. Učí se výtvarnému vyjadřování a symbolizaci vnitřních prožitků.

DDS-ZKV-000-PV1-004

Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin

Dítě používá různé materiály (papír, textil, hlína, přírodniny) a kombinuje je dle vlastních záměrů. Rozvíjí manuální zručnost, kreativitu, estetické cítění.

DDS-ZKV-000-PV1-005

Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech

Dítě si osvojuje bezpečné zacházení s pomůckami (nůžky, kladívko, lepidlo, jehla), pracuje samostatně i v týmu, dokončuje činnost, dodržuje pracovní návyky.

7.4 Vzdělávací oblast: Dítě a svět

Charakteristika oblasti

Tato oblast podporuje rozvoj poznávání přírody, technického prostředí, vztahů člověka a světa, ve kterém žije. Dítě se učí porozumět základním zákonitostem přírody, pozorovat a interpretovat jevy kolem sebe, orientovat se v prostoru a čase a přiměřeně reagovat na různorodé situace v běžném životě.

Vede k ochraně životního prostředí, odpovědnému a bezpečnému chování, respektu ke všemu živému a utváří základy přírodovědné a environmentální gramotnosti.

7.4.1 Poznávání světa a přírody

DAS-PSP-000-PV1-001

Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci

Dítě poznává své každodenní prostředí, chápe vztahy mezi místy a jejich funkcemi, učí se orientaci v prostoru, hledá cesty, poznává domov, školku, hřiště, obchod apod.

DAS-PSP-000-PV1-002

Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy

Dítě zná základní rostliny, zvířata, přírodní jevy (kameny, voda, déšť, slunce...). Umí je pojmenovat a rozlišit. Rozvíjí slovní zásobu a vnímání světa kolem.

DAS-PSP-000-PV1-003

Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody

Dítě si všímá velikosti, tvaru, barvy, struktury a jiných vlastností – umí je porovnávat, vyhodnocovat rozdíly i podobnosti. Tím rozvíjí logické a analytické myšlení.

DAS-PSP-000-PV1-004

Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi

Dítě poznává počasí, střídání ročních období, den a noc, základní pohyby vody, světla, změny v přírodě. Vede ho to k zájmu o souvislosti a přirozenou zvědavost.

DAS-PSP-000-PV1-005

Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi

Dítě chápe rozdíl mezi tím, co je přírodní (strom, zvíře, déšť) a technické (auto, dům, elektrické zařízení). Učí se základům technické gramotnosti a vztahu člověka k technice.

7.4.2 Životní prostředí a jeho ochrana

DAS-ZPO-000-PV1-001

Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim

Dítě sleduje proměny v přírodě a učí se na ně reagovat – např. oblékání podle počasí, změna denního režimu apod.

DAS-ZPO-000-PV1-002

Udržuje pořádek v blízkém prostředí

Dítě uklízí po sobě, udržuje čistotu ve školce, v přírodě. Chápe význam pořádku pro život a zdraví.

DAS-ZPO-000-PV1-003

Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí

Dítě ví, jak třídit odpad, proč chránit vodu a přírodu. Učí se ohleduplnosti k prostředí kolem sebe.

DAS-ZPO-000-PV1-004

Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit

Dítě chápe jednoduché principy udržitelnosti – šetří vodu, elektřinu, neplýtvá jídlem, opravuje a znovu využívá věci.

DAS-ZPO-000-PV1-005

Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy

Dítě pečuje o květiny, zahradu, domácí či školní zvířátka. Učí se odpovědnosti, rozvíjí vztah ke všemu živému.

DAS-ZPO-000-PV1-006

Respektuje různé formy života

Dítě neubližuje zvířatům, rostlinám ani ostatním lidem. Učí se toleranci, empatii a úctě k rozmanitosti živých bytostí.

7.4.3 Bezpečné chování

DAS-BCH-000-PV1-001

Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích

Dítě poslouchá pokyny dospělých, zvládá základní pravidla bezpečí – např. při požáru, ztrátě, nehodě.

DAS-BCH-000-PV1-002

Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout

Dítě vnímá rizika – neznámé látky, neznámí lidé, riziková místa – a ví, jak se jim bezpečně vyhnout.

DAS-BCH-000-PV1-003

Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání

Dítě zná základní pravidla silničního provozu pro chodce, jízdu na kole, cestování. Rozvíjí se dopravní gramotnost a sebekontrola.

DAS-BCH-000-PV1-004

Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami

Dítě ví, co dělat při kontaktu s agresivním psem, jedovatou rostlinou, silným větrem, bouřkou nebo ledem. Rozvíjí se jeho schopnost předcházet nehodám a chránit sebe i ostatní.

Výše uvedené oblasti se při činnostech nenásilně prolínají a doplňují tak, aby vzdělávání bylo ucelené. Veškeré dílčí cíle a vzdělávací nabídka výše uvedených oblastí budou směřovat k naplnění konkretizovaných očekávaných výstupů (KOV), jejichž souhrn je i součástí třídních vzdělávacích plánů a je přílohou školního vzdělávacího programu. Oblast environmentálního vzdělávání je blíže zpracována v TVP konkrétních tříd dle jejich vlastních potřeb.

8. ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI ROZVÍJENÉ V RÁMCI ŠVP

8.1 Čtenářská gramotnost

Charakteristika čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost v předškolním vzdělávání představuje víc než jen práci s knihou. Je to základní stavební kámen budoucího učení, který se rozvíjí už od raného dětství prostřednictvím her, rozhovorů, vyprávění, naslouchání i vlastních pokusů o sdělování. Jedná se o soubor dovedností, postojů a zkušeností, které dítěti pomáhají porozumět tomu, co slyší, vidí i samo sděluje.

Rozvoj čtenářské gramotnosti začíná již v okamžiku, kdy dítě vnímá rytmus a melodičnost řeči, rozpoznává zvuky a slova, naslouchá příběhům a přirozeně si k nim vytváří vztah. Učí se chápat smysl vyprávění, rozvíjí slovní zásobu, učí se formulovat myšlenky, klást otázky a hledat odpovědi. Tento proces je podpořen prostředím bohatým na jazykové podněty – obrázkové knížky, pohádky, říkadla, hádanky, písně a dialogy.

Zásadní je vytvořit u dítěte pozitivní vztah ke čtení – tedy k poslouchání, prohlížení knih a později i k vlastnímu aktivnímu vyjadřování. Tato „čtenářská připravenost“ pak tvoří přirozený most k pozdějšímu čtení s porozuměním ve školním věku.

V předškolním vzdělávání se čtenářská gramotnost rozvíjí jak přímo (přes jazykové aktivity a práci s texty), tak nepřímo (při hře, dramatizaci, kresbě nebo vytváření vlastních příběhů). Pedagog vhodně volí metody a strategie – například společné čtení s následným rozhovorem, dramatizaci pohádek, tvoření příběhů podle obrázků, vedení dětí k porozumění významu slov i celkového sdělení.

Čtenářská gramotnost se tak prolíná napříč všemi oblastmi předškolního vzdělávání – ať už jde o práci s pohádkami v oblasti esteticko-výchovné, popis každodenních situací v oblasti sociální nebo orientaci v piktogramech a symbolech v oblasti poznávací.

Je důležité, aby dítě mělo možnost prožít radost z naslouchání i vyprávění, aby mělo důvěru ve své jazykové schopnosti a zároveň, aby vnímalo jazyk jako nástroj porozumění světu kolem sebe. Právě takto budujeme pevný základ čtenářské gramotnosti a zdravý vztah ke čtení na celý život.

8.2 Matematická gramotnost

Charakteristika matematické gramotnosti

Matematická gramotnost v předškolním věku neznamena výuku matematiky v tradičním slova smyslu. Je to přirozené objevování světa prostřednictvím čísel, tvarů, množství, prostorových vztahů, rytmu nebo času. Základem je každodenní zkušenost dítěte – hra, pohyb, pozorování, manipulace s předměty a objevování pravidel v běžných životních situacích.

Dítě si prostřednictvím těchto činností osvojuje základní matematické pojmy: co je více a co méně, co je blíž a co dál, jaký je rozdíl mezi malým a velkým, nebo jaký má věc tvar či kolik jich je. Učí se počítat nejen čísla, ale i své kroky, hračky, dny do narozenin. Rozvíjí schopnost třídit, porovnávat, odhadovat a nacházet souvislosti. To vše se děje přirozeně, často ve hře, bez tlaku na výkon.

Důležité je, aby dítě pochopilo, že matematika není izolovaná „školní věda“, ale užitečný a smysluplný nástroj k porozumění světu. Zkušenost, že „počítání má smysl“, vede k vnitřní motivaci,

zvědavosti a radosti z řešení problémů – ať už se jedná o stavění věže z kostek, přípravu stolování nebo orientaci v čase a prostoru.

Pedagog zde vystupuje jako průvodce, který vytváří situace, v nichž dítě přirozeně objevuje matematické principy. Využívá hru, písničky, říkadla, příběhy i praktické činnosti. Pomocí otevřených otázek a nabízených výzev podporuje samostatné myšlení dítěte, schopnost hledat řešení a uvažovat o tom, proč něco funguje tak, jak to funguje.

Matematická gramotnost se tak přirozeně prolíná všemi vzdělávacími oblastmi – například při hudbě a rytmizaci, výtvarném tvoření (tvary, vzory), pohybových hrách (prostorová orientace), ale i při spolupráci s ostatními dětmi, kde se dítě učí plánovat, odhadovat a domlouvat se.

Základem je umožnit dítěti prožít úspěch, zažít radost z objevení řešení, uvědomit si pravidelnosti a souvislosti, a tím budovat nejen matematickou dovednost, ale i důvěru ve vlastní schopnosti.

9. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací nabídka je uspořádána do integrovaných bloků, které jsou společné pro všechny třídy mateřské školy.

Charakteristika integrovaných bloků, hlavní cíle bloků i obsahová náplň je rámcově dána, pokud to prostor umožňuje, může být dle potřeb jednotlivých tříd doplňována, ale ne krácena. Zapojení dílčích vzdělávacích programů stanovuje prioritu, na kterou se daný blok v daném programu zaměřujeme, ale dle potřeby doplňujeme i ostatními částmi.

Dílčí vzdělávací programy, uvedené u jednotlivých integrovaných bloků budou nenásilně vřazovány do nabídky činností a aktivit jednotlivých tematických bloků.

Náplň integrovaných bloků respektuje věkové zvláštnosti dětí i složení tříd, individuální zájmy, potřeby i zvláštnosti každého jedince a flexibilně reaguje na aktuální situaci. Integrovaný blok má vždy uvedeno rámcové zaměření s tím, že podrobnější rozpracování je uvedeno v třídních vzdělávacích programech.

Tematické části integrovaného bloku jsou rozpracovány v třídních vzdělávacích programech učiteli dle potřeb jednotlivých tříd s ohledem na podmínky a zaměření třídy, věkové složení, přání a potřeby dětí. Délka trvání tematického celku není pevně daná, ale musí korespondovat s aktuálními potřebami třídy. Tematická část bude zahrnovat všech pět vzdělávacích oblastí RVP PV, které se budou vzájemně prolínat a budou průběžně zařazovány a plněny všechny dílčí cíle vzdělávacích oblastí. Plánované aktivity budou zohledňovat věkově různě složenou skupinu dětí.

Každá tematická část bude ve stručnosti obsahovat záměr - charakteristiku tématu (přiměřeně širokou, aby realizace tématu nebyla povrchní), předpokládanou délku trvání tematického bloku, navrhovanou nabídku činností a aktivit, dále případně jejich cíl, popis činnosti, pomůcky, aj. Při plánování důsledně sledujeme směřování ke KOV, a plnění průběžně zaznamenáváme. Plánování je pružné, reaguje aktuální dění, může se měnit dle nastalé situace, na základě předešlého je možné plánovanou délku zkrátit, či naopak prodloužit. Činnosti lze také průběžně doplňovat. Splněné činnosti se zaznamenávají do třídních knih a v plánu se zaznamená datum jejich splnění.

Vypracování třídních vzdělávacích programů je v kompetenci učitelů, kteří ho tvoří společně a následně dohromady průběžně vyhodnocují. Třídní vzdělávací program v rámcové podobě je pro třídu připraven vždy nejpozději v první polovině září a průběžně je dle situace doplňován. Při plánování důsledně sledujeme směřování ke KOV, a plnění průběžně zaznamenáváme.

Po ukončení tematické části integrovaného bloku a celého integrovaného bloku provádí učitelky evaluaci a sebereflexi (slovní zhodnocení vlastní práce), kde uvedou postřehy a doporučení pro další práci a celkové zhodnocení průběhu vzdělávání. Evaluace a sebereflexe je nedílnou součástí třídního vzdělávacího programu.

Zásady pro zpracování tematických částí integrovaných bloků

- Dítě je rozvíjeno v souladu s osobnostními zvláštnosti, možnostmi a potřebami.
- Podporujeme projevy talentu a nadání.
- Nabízíme dítěti dostatek rozličných aktivit, aby mělo možnost vlastní volby, podporujeme kreativitu při využívání nových způsobů řešení situací.
- Rozšiřujeme vědomosti, rozvíjíme dovednosti a schopnosti, formujeme postoje a hodnoty podstatné pro osobní rozvoj dítěte.
- Učitelé jsou vždy připraveni dítěti pomoci, pokud to potřebují, ale nechávají dítěti dostatek prostoru pro zkoušení, opakování a nácvik činností.

- Vzhledem k zajištění dostatečných překryvů pracují učitelky převážně ve skupinách, efektivně využívají přímou vzdělávací práci výhradně pro práci s dětmi a pružněji tak reagují na potřeby jednotlivých dětí.
- Při vzdělávání a vzdělávací nabídce jsou respektovány nejen věkové, ale individuální rozdíly mezi dětmi.
- Vzdělávání probíhá při všech činnostech a za všech situací, které v mateřské škole jsou. Doplnuje hry i spontánní činnosti, je založeno především na přímých zážitcích dětí a aktuálním dění v nejbližším okolí dítěte.
- V průběhu vzdělávání učitelé dbají na vyváženost řízených a spontánních aktivit.
- O průběhu vzdělávání, aktuálních činnostech jsou průběžně informováni rodiče formou nástěnek nebo webových stránek mateřské školy.
- Učitelé průběžně informují rodiče o průběhu vzdělávání jejich dětí. Individuální rozhovory a konzultace v předem domluveném termínu.

9.1 Integrovaný blok: Co je kolem nás

Charakteristika bloku

Utváření vztahu k životnímu prostředí v okolí školy a domova s důrazem na ekologii.

Seznámení dětí s novými kamarády, se zaměstnanci, s prostředím MŠ, sídliště, utváření povědomí o sounáležitosti s nejbližším okolím, posilování vlastní identity a uvědomování si sociální role v tomto společenství, vytváření prosociálních postojů jako základu pro jejich budoucí zdravé sebevědomí a psychickou pohodu.

Záměry pedagoga pro naplňování cílů ŠVP v integrovaném bloku

Pomocí společných her rozvíjet u dítěte schopnost navázat nové kamarádké vztahy, poznávat pravidla soužití ve třídě, mít povědomí o tom, proč rodiče potřebují chodit do zaměstnání, navazovat kontakty s paní učitelkou, komunikovat s ním vhodným způsobem pozorovat při vycházkách po sídlišti propojení přírody se zástavbou, věnovat pozornost čistotě okolí domů, všimnout si změn v nejbližším okolí, stavby prolézaček, barevných fasád, poznávat prostorové pojmy, chápat význam zateplování domů v souvislosti s nižší spotřebou energií, pohybovat se ve skupině dětí, monitorovat umístění barevných kontejnerů, zapojit se do třídění odpadu, uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžeme ve svém okolí setkat – použité injekční stříkačky, rozbité sklo a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit.

Očekávané výstupy integrovaného bloku

1. Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

2. Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu

3. Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí

4. Domluvit se slovy

- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky

5. Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci

6. Navazovat kontakty s dospělým

- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

7. Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

9.2 Integrovaný blok: Příroda

Charakteristika integrovaného bloku

Osvojování si nových poznatků z oblasti živé a neživé přírody. Utváření správných životních postojů k přírodě.

Pojmenování a rozlišení plodů a materiálů, které nám strom poskytuje, nabídnutí co nejširšího množství listů, semen, ovoce, dřeva k vyjádření svých představ a pomocí různých výtvarných technik, využívání smyslového vnímání k poznávání těchto materiálů, objevování různých chutí, vůní, haptických prožitků.

Záměry pedagoga pro naplňování cílů ŠVP v integrovaném bloku

Seznamovat děti s pravidly chování. Vytvářet u dětí základy pro práci s informacemi. Rozvíjet u dítěte užívání všech smyslů. Rozvíjet schopnosti dětí vytvářet citové vztahy.

Poznávat některé stromy a jejich plody – šiška, kaštan, žalud, bukvice a uvědomovat si pestrost živé přírody, objevovat vlastnosti a možnosti využití těchto přírodnin ke konstruktivním činnostem, k vytváření různých figurek, ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku při hře s plody, uvědomovat si příjemné pocity při manipulaci s kaštany, chápat základní matematické pojmy, souvislosti – třídění, porovnávání, rozlišovat více x méně, poznávat názvy stromů podle listů – jírovec maďal (kaštan), lípa, javor, dub, seznámit se skladbou listu – řapík, čepel, žilky, seznámit s mikroskopem, zvyšovat používání přídavných jmen, při rozhovorech nad barevnými listy, dokázat srovnání (malý, velký, barevný, skvrnitý apod.), připomenout si základní znak podzimu – opadávání listů, pochopit proč padá listí ze stromů, experimentovat s barvou, při činnostech s listy rozvíjet vizuomotorickou koordinaci, v souvislosti s pozorováním listů pochopit, že každý jsme jiný, ale všichni jsme si rovni, upozornit na nebezpečí ve formě injekční stříkačky, které může číhat na děti v listech.

Očekávané výstupy integrovaného bloku

1. Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

2. Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů

3. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

4. Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod.

5. Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály

6. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)

7. Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

9.3 Integrovaný blok: Svět pohádek a příběhů

Charakteristika integrovaného bloku

Rozvíjení vyjadřování dětí, jejich představivosti a fantazie. Uvádění dětí do světa pohádek a tvořivé vyjádření jejich prožitků.

Upevňování správného zacházení s knihou, probouzení zájmu o psané slovo, práce s pohádkovými knihami, předčítání na přání, role v pohádkách, zacházení vhodným způsobem s knihou, práce se známými texty pohádek, samostatné vyprávění děje podle obrázků, rozvoj zřetelné výslovnosti a snaha o vytváření složitějších větných spojení, rozvíjení slovního humoru a představivosti, rozpoznávání dobra a zla, využití použitých novin k rozvoji pohybové koordinace, vybíjení přebytečné energie, ujmání se vedoucí role a také střídání v této roli, vzájemná spolupráce.

Seznámení s klasickými pohádkami, získávání vztahu k ústní slovesnosti, literatuře i divadlu, prvotních základů pro své estetické cítění. Děti se budou učit rozpoznávat dobro a zlo.

Záměry pedagoga pro naplňování cílů ŠVP v integrovaném bloku

Rozvíjet kooperativní dovednosti mezi dětmi. Rozvíjet jazykové a řečové schopnosti dětí a jejich kultivovaný projev. Seznamovat děti se světem umění. Zdokonalovat dovednosti dětí z oblasti hrubé a jemné motoriky. Pomocí pohádky pěstovat u dětí kladné i záporné city: cit pro právo a spravedlnost, lásku k dobrým lidem, zvířatům i rostlinám, ale také obezřetné chování k lidem pyšným, zlomyslným. Učit děti na základě pohádkových postav samostatnosti, statečnosti a v důsledku toho i nebojácnosti. Probouzet v dětech estetické cítění.

Očekávané výstupy integrovaného bloku

1. Porozumět slyšenému

- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- porozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)

2. Sledovat a vyprávět příběh, pohádku

- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií

3. Záměrně se soustředit a udržet pozornost

- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech

4. Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si je zapamatovat a vybavit

- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek

5. Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např.)
- vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí

6. Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně

- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl

7. Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení

- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat

8. Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině

- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

9. Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky

- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

10. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)

11. Navazovat kontakty s dospělým

- způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

12. Spolupracovat s ostatními

- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat

9.4 Integrovaný blok: Zdraví a já

Charakteristika integrovaného bloku

Rozvíjet fyzické a psychické zdatnosti dětí, získávat nové poznatky o těle a zdraví, vytvářet základy pro zdravé životní návyky. Děti by se měly seznámit s pojmy zdraví, zdravá výživa, energie, pohybové aktivity, pitný režim. Celý blok by měl vést děti k uvědomování si důležitosti péče o své zdraví, a to především prostřednictvím výživy a dostatečného pohybu. Děti by měly pochopit, že záleží na tom, jaké potraviny a v jakém množství jich během dne přijímají. Cílem je dětem přiblížit poznatky týkající se ochrany zdraví a blíže je s nimi seznámit. Celé téma je uskutečňováno praktickými a prožitkovými aktivitami.

Záměry pedagoga pro naplňování cílů ŠVP v integrovaném bloku

Vést děti k osvojování praktických dovedností v péči o své zdraví. Rozvíjet a posilovat fyzickou a psychickou zdatnost dítěte. Seznamovat se základními druhy ovoce, které dozrává na stromech v našich krajích na podzim – jablka, hrušky, švestky, dokázat pojmenovat jednotlivé druhy ovoce, seznamovat se s jejich zpracováním – kompoty, džemy, mošty, ovocné sirupy, přiblížit postup zpracování, vytvářet povědomí a učit děti vážit si práce druhých, objevovat význam ovoce pro zdraví člověka.

Děti budou poznávat své tělo, pojmenovávat jeho jednotlivé části, seznámí se s možnostmi prevence úrazů a nemocí, uvědomí si hodnotu vlastního zdraví; naučí se rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou i druhých; mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy; mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.). Budeme se snažit vzbuzovat v dětech pocit potřeby pobývat v přírodě, sportovat, zdravě se stravovat.

Očekávané výstupy integrovaného bloku

1. Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
 - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
2. Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
 - samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
 - samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
 - udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
3. Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí

- uvědomovat si, co je nebezpečné
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)

4. Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy

- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek

5. Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

6. Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit

- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky

7. Spolupracovat s ostatními

- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat

9.5 Integrovaný blok: Oslavy a svátky

Charakteristika integrovaného bloku

Podporování estetické a tvůrčí aktivity dětí na základě jejich prožitků, a to ve spolupráci s rodinou s posilováním a prohlubováním citů a citových vazeb ke škole i k rodině. Aktivní pomoc a spoluúčast dětí při přípravách a výzdobě třídy i školy u příležitosti různých svátků a oslav. Překonávání strachu z oslav Mikuláše a v této souvislosti s postavou čerta, těšení se na vánoční svátky, intenzivní prožívání hezkých a příjemných zážitků, zachycení těchto pocitů výtvarně i dramaticky a vyjádření svých přání slovně v celých větách, podílení se na předvánočních přípravách jako je výroba ozdob, přání pro rodiče, malých dárečků z přírodního materiálu, nacvičení vánočních koled, básniček, uvědomování si toho, že ne všechny děti mohou slavit Vánoce. Oslava velikonočních svátků a příprava na oslavu Dne matek, přemýšlení o vztahu, který k mamince chováme, co k ní cítíme, jakou úlohu má v našem životě, jakými činnostmi dáváme maminkám najevo svou lásku, zaměření se na zvládání sebeobsluhy, uplatňování základních kulturně hygienických návyků.

Záměry pedagoga pro naplňování cílů ŠVP v integrovaném bloku

Rozvíjet u dětí jazykové schopnosti produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování). Učit děti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a prožívat. Učit děti formovat vlastní postoje, posilovat vzájemné vztahy, vytvářet pohodu a pěkné prostředí.

Přibližovat dětem tradice našich předků při oslavách příchodu Mikuláše a čerta s andělem, vystihnout výtvarně základní znaky těchto tří postav, nebát se vyjádřit své obavy, svá přání, vést rozhovor o

povahových vlastnostech dětí, o tom, které se nám líbí, které jsou příjemné, zamyslet se nad vlastními povahovými rysy, dokázat vyslechnout kritiku, či pochvalu kamaráda, uvědomit si nutnost s někým sdílet radosti i starosti, rozhovorem utužovat rodinné vztahy, překonávat strach z oslav Mikuláše a v této souvislosti s postavou čerta.

Upevňovat poznatky o lidových tradicích spojenými se slavením Vánoc, pomocí prožitků upevnit některou z tradic našich předků – pečení cukroví, zdobení stromečku, využívat přírodních materiálů k vytváření vánočních dekorací, vnímat rozdíly mezi ručně vyrobenými ozdobami a kupovanými, naladit se do vánoční atmosféry a vnímat radost z očekávání, zapojovat se společného zpěvu vánočních písní a koled. Vyjmenovat členy rodiny, jaké mají postavení v rodině, rozvoj kladných vztahů k nejbližším, uvědomovat si úctu k nim, význam rodiny pro život jednotlivce, výrazně přednášet – udržet rytmus daného říkadla, posilovat empatické chování, obohacovat slovní zásobu o přídavná jména, poznávat nové možnosti komunikace – řeč těla a pohybu při nácvičku besídky pro maminky, zpívat sborově i sólově a mít radost z vlastního zpívání.

Očekávané výstupy integrovaného bloku

1. Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly, ozvučnými dřívky,...)

2. Domluvit se slovy

- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)

3. Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami

- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- bránit se projevům násilí

4. Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách

- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky

5. Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- poznat některé hudební znaky

6. Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

- přijímat pobyt v mateřské škole, popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé

7. Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci

- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)

- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor

8. Respektovat potřeby jiného dítěte

- všimát si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)

9. Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)

10. Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- pojmenovat povahové vlastnosti

11. Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

12. Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

13. Projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí.

10. EVALUACE

10.1 Cíl evaluace

Vyhodnocování výsledků vzdělávání v MŠ je proces, jehož cílem je:

- podpořit individuální rozvoj dítěte,
- sledovat naplňování očekávaných výsledků učení a rozvoj klíčových kompetencí,
- získávat zpětnou vazbu pro plánování vzdělávací nabídky a zlepšování vzdělávacího procesu

10.2 Nástroje a metody hodnocení

Hlavním prostředkem pedagogického diagnostikování je diagnostické portfolio dítěte, které:

- zaznamenává individuální pokroky dítěte v různých oblastech rozvoje,
- shrnuje vývoj za určité období (vztah minulý – současný stav),
- zahrnuje záznamy z pozorování, výstupy činností, komentáře dítěte a pedagoga.

Další metody:

- cílené a dlouhodobé pozorování dítěte v různých situacích,
- rozhovory s dítětem (např. v komunitním kruhu),
- zpětná vazba rodičů,
- analýza výtvorů a projeveného chování.

Zapojení dítěte

- Dítě je do práce s portfoliem aktivně zapojeno.
- Má možnost vyjádřit se k vlastnímu pokroku, zaznamenat své výtvary či výpovědi.
- Portfolio podporuje sebehodnocení, sebereflexi a motivaci k učení.

Spolupráce s rodiči

- Portfolio slouží jako základ pro komunikaci s rodiči o pokroku dítěte.
- Rodiče mohou být přizváni ke spoluvytváření některých částí (např. rodinná mapa, zájmy dítěte).
- Společně hledáme způsoby podpory dítěte ve školce i doma.

Spolupráce pedagogického týmu

- Vyhodnocování výsledků vzdělávání probíhá průběžně a v týmu.
- Společně sdílíme poznatky, plánujeme navazující vzdělávací nabídku a přizpůsobujeme činnosti aktuálním potřebám dětí.

10.3 Autoevaluace

Evaluace v MŠ je průběžným procesem a probíhá na úrovni školy a na úrovni tříd. Na úrovni školy se hodnotí především podmínky mateřské školy, plnění cílů a záměrů ŠVP a práce pedagogického sboru.

Na úrovni třídy provádí pedagog evaluaci školních témat, hodnocení třídy, hodnocení jednotlivých dětí a hodnocení sama sebe.

Výsledků evaluace je využíváno ke zlepšení a zkvalitnění celého výchovně vzdělávacího procesu i materiálních a psychosociálních podmínek v mateřské škole.

Východiska a charakteristika autoevaluace

- Autoevaluace je systémový, plánovaný proces, který slouží jako nástroj pro zlepšování kvality vzdělávání.
- Probíhá pravidelně a je součástí strategie řízení školy.
- Vychází z konkrétních cílů ŠVP a kritérií stanovených školou.

10.3.1 Oblasti autoevaluace

- Oblast autoevaluace: zaměření
- Podmínky vzdělávání: vnitřní i vnější prostředí, materiální a personální zajištění, organizace dne
- Průběh vzdělávání: kvalita interakcí, organizace činností, individualizace, práce pedagoga
- Výsledky vzdělávání: rozvoj kompetencí dětí, školní zralost, klima školy

Škola si může doplnit vlastní oblasti např. spolupráce s rodinami, klima školy, profesní rozvoj apod.

10.3.2 Cíle autoevaluace pro dané období

- Oblast: cíl pro dané období
- Průběh vzdělávání: zlepšit kvalitu komunitních kruhů a zapojení dětí do plánování
- Podmínky vzdělávání: upravit centra aktivit pro lepší dostupnost materiálu
- Spolupráce s rodinami: posílit komunikaci a partnerské zapojení rodičů

10.3.3 Kritéria autoevaluace

- Cíl: kritérium hodnocení
- Zlepšit komunitní kruhy: děti pravidelně reflektují den, mají možnost volby
- Úprava center aktivit: děti se samostatně orientují a udržují pořádek
- Komunikace s rodiči: rodiče se účastní školních akcí, vyjadřují se k dění školy

10.3.4 Nástroje a metody sběru dat

- Pozorování dětí a třídního prostředí
- Rozhovory s pedagogy, dětmi, rodiči
- Dotazníky (pro rodiče, tým)
- Analýza dokumentace (záznamy, portfolia, třídní knihy)

- Zpětná vazba z externích šetření (např. ČŠI)

10.3.5 Termíny a odpovědnosti

Aktivita	Termín	Odpovědná osoba
sběr pozorování v centrech aktivit	říjen – listopad	tým pedagogů
dotazník pro rodiče	listopad	ředitelka
závěrečná analýza a vyhodnocení	prosinec	ředitelka, pedagogická rada

Vyhodnocení a analýza

Zhodnocení, zda a jak byly splněny cíle. Identifikace:

- silných stránek (např. stabilní tým, aktivní účast dětí na řízení dne)
- oblastí k rozvoji (např. dostupnost podnětů v některých centrech)
- srovnání s požadavky RVP PV a výsledky ČŠI (pokud relevantní)

Zpětná vazba a zapracování do ŠVP

- Závěry evaluace budou využity při aktualizaci ŠVP a plánu rozvoje školy.
- Výsledky budou sdíleny s týmem, rodiči i dalšími aktéry.

V Ostravě 20. 6. 2025

Mgr. Kateřina Blahutková
zástupce ředitele pro předškolní vzdělávání

Mgr. Jana Jeřábková MBA
ředitelka školy

